

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. М. Возняка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана філологічного факультету

Крохмальний Р. О.

«31» серпня 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду

галузь знань	03 Гуманітарні науки (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	035 Філологія (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.01 Українська мова та література
факультет	філологічний (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з вибіркового курсу «Літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду» для магістрів 1 курсу за спеціальністю 035 Філологія; спеціалізацією 035.01 Українська мова та література. Львів, 2023.

Розробник: кандидат філологічних наук, доц. **Легка О. С.**

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри української літератури ім. акад. М.Возняка
Протокол №1 від 31. 08. 2023 року

Завідувач кафедри (проф. Микитюк В.І.)

Схвалено Вченою радою філологічного факультету
Протокол №1 від 31. 08. 2023 року

Голова Вченої ради (доц. Крохмальний Р.О.)

“31” серпня 2023 року

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань (шифр, назва) 03 Гуманітарні науки	За вибором студента	
Модулів -	Напрямок (шифр, назва) 035 Філологія	<i>Рік підготовки</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність, (професійне спрямування) 035.01 Філологія (Українська мова та література)	1-й	
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		2-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр	16 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
Аудиторних – 2			
Самостійної роботи студента		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		ІНДЗ	
	Вид контролю: залік		

II. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «Літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду»

1.1. Актуальність курсу. Період міжвоєннн у літературі і культурі взагалі – складний і недостатньо вивчений. Діяльність багатьох літературних угруповань цього періоду аналізувалася, як правило, викривлено або однобічно. На наш погляд, доцільність і необхідність курсу очевидна. Здебільшого про літературні об'єднання ведуть мову в контексті літературного процесу загалом. До певної міри це виправдано. Проте при цьому втрачається бачення цілісності формування міжвоєнних літературних груп, а, отже, й взаємопереходів, схожостей і суперечок між ними. Даний курс сприяє поглибленому вивченню усієї сукупності літературних угруповань, з одного боку, і окремих літературних спільнот як особливих феноменів, з іншого.

Об'єктивно подається діяльність угруповань тодішньої радянської України, Західної України й еміграції, встановлюється схожість і відмінність їх літературно-мистецьких та ідеологічних переконань. При цьому не абсолютизуються окремі положення тих чи інших літературних платформ.

Пропонований курс вивчає непростий період 1920-1930-х рр. ХХ ст. у літературі. Таке вивчення здійснюється шляхом інтерпретації художніх текстів представників різних літературних об'єднань (більшою мірою – на суто літературознавчому рівні, проте не оминається й суспільно-політичний чинник).

1.2. Об'єкт дослідження: літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду..

1.3. Предмет дослідження: поезія й проза українських письменників періоду міжвоєннн, які входили до угруповань «Плуг», «Гарт», ВАПЛІТЕ, Аспіс, МАРС, неокласиків, Аспанфут, «Молодняк, ВУСПП, «Празької школи», «Логос», «Листопад» та ін.; функціонування літературних напрямів і стилів; еволюція окремих жанрів.

1.4. Мета вивчення курсу. Основною метою курсу є розгляд письменницьких спільнот чи об'єднань як літературно-процесуальних феноменів, з одного боку, і як суто літературознавчих, з іншого. Увага приділяється літературним угрупованням міжвоєнного періоду – досі мало вивченим і осмисленим. Між тим, саме у 1920-1930 рр. спостерігається бурхливий розвиток літературного процесу, значною мірою спричинений полемікою про розвиток літератури.

У завдання лекційних занять, отже, входить вивчення двоєдиної проблеми: формування груп у результаті цієї полеміки і динамічність самої полеміки внаслідок активності угруповань. Знання, отримані студентами, допоможуть їм краще зорієнтуватися у складних перипетіях літературного процесу періоду міжвоєннн, репрезентованого значною кількістю й неоднорідністю літературних груп. А це, своєю чергою, посилить вправність студентів-філологів у сфері інтерпретації художнього тексту.

1.5. Методологічною основою курсу є принцип історизму, усі художні твори досліджуються у зв'язку з часом їхнього написання, з подіями біографії того чи іншого автора, дотичними до аналізованого історико-літературного періоду, єдності із тенденціями європейської літератури. Курс передбачає засвоєння теоретико-літературних понять на конкретному художньому матеріалі, як і увагу до здобутків тогочасної філософії, психології. Матеріал береться до уваги під кутом порівняльно-історичного, біографічного, естетичного, психологічного, типологічного, комплексно-системного наукових методів.

Курс поєднує лекції оглядового характеру із лекціями літературно-портретної форми.

1.6. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду вивчаються у зв'язку з такими галузями гуманітарного знання, як літературознавство, філософія, психологія, культурологія, теорія літератури, історія та ін.

1.7. Контроль. Після закінчення курсу студенти складають залік, на якому перевіряємо отримані знання («зараховано» / «не зараховано»).

1.8. Технічна база курсу: конспект лекцій, рекомендована критична, історична, методична література, тексти художніх творів.

1.9. Після вивчення курсу магістри повинні знати:

- теоретичний аспект проблеми курсу, зокрема суть смислового наповнення літературних термінів («літературна група», «літературна школа», «літературна течія» та ін.);
- основні тенденції формування, функціонування та розпаду літературних груп міжвоєнного періоду;
- найвиразніші естетичні засади різних модерністських течій, оприявнених у представників літературних груп міжвоєнтя;
- найпомітніші вектори руху творчості знакових творчих особистостей різних літературних угруповань 20-30-их рр.;
- естетичну й стильову природу поетичних, прозових та драматичних творів письменників, еволюцію окремих жанрів.

уміти:

- аналізувати художні тексти представників різних літературних уруп;
- виявляти жанрові, сюжетно-композиційні та стильові ознаки літературного твору;
- визначати ознаки творчості письменника щодо його приналежності до тієї чи інш літературної спільноти;
- розрізняти смислове наповнення термінів, аби уникнути накладання понять, що позначають різні письменницькі спільноти, віднесені до однієї прадигми.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **загальних компетентностей:**

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, поважати його культурно-історичні надбання та морально-етичні цінності, сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.

ЗК 3. Здатність критично мислити та бути самокритичним.

ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й опановувати нові знання.

ЗК 5. Здатність до пошуку та аналітичної оцінки інформації з різних джерел.

ЗК 6. Уміння виявляти, формулювати, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність провадити командну та самостійну роботу.

ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання теоретичні знання на практиці.

ЗК 13. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при вирішенні стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 14. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахових компетентностей:

ФК 5. Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.

ФК 6. Базові уявлення про основні тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.

ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної спеціалізації.

ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови.

II. ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ЛЕКТОРІЇ

Вступ.

1 Структура, мета, завдання курсу.

1 Принципи організації навчального процесу.

1 Необхідна література для читання, конспектування, аналізу. Перелік художніх текстів. Огляд підручників і посібників.

1 Теоретичний аспект проблеми курсу: смислове наповнення термінів «літературна група», «літературна школа», «літературне об'єднання». До історії формування перших літературних осередків.

Слід зазначити, що синтетичних праць чи збірників, які б безпосередньо висвітлювали проблеми даного курсу немає. Тому очевидною є необхідність звернути увагу студентів на ті праці, до яких слід апелювати, до статей, монографій окремих дослідників літератури (Ільницького М.М., Салиги Т.Ю., Єфремова С., Гундорової Т. та ін.), котрі частково розробляли ті питання, що становлять основу курсу. Окрім текстів художніх творів потрібно опрацювати відповідний матеріал, викладений у навчальних посібниках для студентів філологічних факультетів вузів, у літературознавчих словниках та енциклопедіях. Наприклад:

Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – Кн.1: 1910-1930-і рр. – К.: Либідь, 1994.

Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.

Літературознавчий словник-довідник (НВ). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.

Лексикон загального і порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001 та ін.

Література:

Ільницький М. Від “Молодої Музи” до “Празької школи”. – Львів: Інститут Українознавства НАН України, Львівський обласний методичний інститут освіти, 1995. – 318с.

Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст.: монографія. – Львів-Тернопіль, 2000.

Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. // Франко І. Зібрання творів в 50-ти т. – К., 1984. – Т.41.

Ільницький М.М. Драма без катарсису. Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст. – Львів: Місіонер, 1999.

Ільницький М. М. Література українського відродження: напрями і течії в українській літературі 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст. – Львів, 1994.

Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.

Шевчук В. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів із історії української літератури. – К., 1990.

Лесин В.М., Пулинець О. С. Словник літературознавчих термінів. – К.: Рад. школа, 1985

Історія української літератури ХХ ст. – Кн.І (1910 – 1930-ті роки) / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1993.

Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей / Упорядкув, передм., післямова Ю.Лавріненка; Післямова Є.Сверстюка. – К.: Смолоскип, 2004. – 992 с.

Мафтин Н.В. Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років ХХ століття: парадигма реконквісти. Монографія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – 356 с.

- Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років: Мікропортрети в стилях і напрямках. – К., 1991.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1999.
- Салига Т.Ю. Високе світло: Літературно-критичні студії. Львів-Мюнхен, 1994.
- Салига Т.Ю. Імператив: Літературознавчі статті, критика, публіцистика. Львів: Світ, 1997.
- Салига Т.Ю. Продовження: Літ.-критич. студії. Львів: Каменяр, 1991.
- Сеник Л. Роман опору: Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності. – Львів: Академічний експрес, 2002.
- Слабошпицький М. Двадцять п'ять поетів української діаспори. – К.: Ярославів вал, 2006. – 726 с.
- Харлан О. Дискурс катастрофізму в українській та польській прозі (1018 – 1939): Монографія. – К.: Освіта України, 2008.
- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
- Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2.1. Літературні угруповання Радянської України періоду міжвоєнтя

Літературні об'єднання Радянської України: вибудовування міфу більшовицької України з новим радянським будівничим. Загальний огляд. Генеральний «пролетарський» напрям, «попутники» і «буржуазні націоналісти». Київські часописи та групи кінця 10-х років. Літературні групи «Біла студія», «Музагет» - предтечі інших літературних спільнот. Групи пролетарського напрямку у Харкові: «Гарт», «Плуг». «Молодняк», «Трактор», «Урбіно», «Пролеткульт», «ВУСПП», «Західна Україна».

Спілка селянських письменників «Плуг».

Особливості діяльності «плужан» (позитивний і негативний момент), їх видавництва. Ідеологічна платформа й естетично-мистецькі шукання «Плугу».

Творчість «плужан»: С.Пилипенка, А.Паніва, І.Сенченка, А.Головка, В.Гжицького, П.Панча. Ознаки стилю письменників, примітивізм у змалюванні людської психології.

Творча доля «Плугу».

Рекомендована література

- Лавріненко Ю. Література вітаїзму 1917-1933 // Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей / Упорядкув, передм., післямова Ю.Лавріненка; Післямова Є.Сверстюка. – К.: Смолоскип, 2004. – С. 939-967.
- Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – „вісниківці”). – Дрогобич: Відродження, 1996.
- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
- Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
- Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1930.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Радянський письменник, 1991.

- Бобинський В. Літературне життя по цей бік Збруча / /Бобинський В. Гість із ночі. – К., 1990.
- Коломийців І. Лірика останнього десятиліття (1919-1929) //Нові шляхи.– 1929. – Ч. 1.
- Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Femina, 1995.
- Зеров М. Твори : У 2-х т. – К.: Дніпро, 1990.
- Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.
- Салига Т. Продовження. – Львів: Каменярь, 1991.
- Орлик П.І. Андрій Головка. – К., 1986.
- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1 (1910-1930 рр.).
- Неврий М. Українська радянська поезія 20-х років: Мікро портрети в художніх стилях і напрямках. – К.: Вища школа, 1991.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.
- Процюк С. Гіркий світ, солодкий світ: Есе про письменників і суспільство. Брустури: Diskursus, 2021.

2.2. Спілка пролетарських письменників «Гарт».

Ідеологічна платформа організації. Стаття В.Еллана-Блакитного «Без маніфесту». Оспівування «натхненної побудови нового суспільства».

Спрощеність естетичних принципів у літературі. Перевага змісту над формою. Утилітарне розуміння ролі мистецтва.

Поетичний доробок В.Еллана-Блакитного (зб. «Удари молота і серця»). Сатиричні твори письменника («Тиша в Гамбурзі», «Чванько» та ін.). Поети-боротьбисти – хто вони? В.Еллан-Блакитний і діяльність най лівішої партії української революційної демократії. Українськість політичної ідеї боротьбистів.

Творчість О.Довженка періоду міжвоєнтя.

П.Тичина і «Гарт».

Припинення існування «Гарту». Створення лівацької ВУСПП (на зразок РАППу – Російської асоціації пролетарських письменників).

ВУСПП

Ініціатива компартії з метою протистояння діяльності письменників ВАПЛІТЕ, МАРС, неокласиків.

Комсомольська спільнота «Молодняк»: ілюзорність ідей. Пафосність декларацій.

Рекомендована література

Маланюк Є. Совітські літературні справи // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С.330-342.

Зеров М. Василь Елланський // Зеров М. Твори: В 2-х т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.

Лавріненко Ю. Література вітаїзму 1917-1933 // Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей / Упорядкув, передм., післямова Ю.Лавріненка; Післямова Є.Сверстюка. – К.: Смолоскип, 2004. – С. 939-967.

Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – „вісниківці”). – Дрогобич: Відродження, 1996.

- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
 Двадцять років: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
 Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1930.
 З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Радянський письменник, 1991.
 Бобинський В. Літературне життя по цей бік Збруча / /Бобинський В. Гість із ночі. – К., 1990.
 Коломийців І. Лірика останнього десятиліття (1919-1929) //Нові шляхи.– 1929. – Ч. 1.
 Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Femina, 1995.
 Зеров М. Твори : У 2-х т. – К.: Дніпро, 1990.
 Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.
 Салига Т. Продовження. – Львів: Каменяр, 1991.
 Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1 (1910-1930 рр.).
 Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років: Мікро портрети в художніх стилях і напрямках. – К.: Вища школа, 1991.
 Луцький Ю. Літературна полеміка в радянській Україні 1917–1934 рр. – К.: Гелікон, 2000.
 Салига Т. Українська поезія: шляхами шукань // Салига Т. Імператив. – Львів: Світ, 1997.
 Агеева В.П. Автор і герой у структурі новели М. Хвильового // Слово і час. – 1993. - № 12.
 Савченко З.В. „Романтика вітаїзму” (активний романтизм) в українській прозі першої половини ХХ ст. Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 1999.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2.3. ВАПЛІТЕ. Аспис – Ланка – МАРС.

- Етапи еволюції групи ВАПЛІТЕ («Гарт», «Урбіно»).
- Концепції розвитку української літератури за М.Хвильовим. Стиль «романтики вітаїзму»; сповідування ідей «азіатського ренесансу».
- Основні критерії літературної майстерності в оцінці «ваплітян» (А.Любченка, Г.Епіка, М.Куліша, Ю.Яновського).
- Поезія М.Йогансена. Експерименти у прозі письменника: особливості алюзії, ремінісценції.
- Проза А.Любченка.
- Групи «попутників» в літературі 20-их рр. ХХ ст.- «Ланка», «МАРС», «ВАПЛІТЕ», «АСПИС», «ПРОЛІТФРОНТ», група «Книгаря».
- Мистецька позиція Аспису (Д.Фальківський, Г.Косинка, Є.Плужник та ін.).
- Група «Ланка» як видозміна Аспису. Характеристика творчості представників «Ланки»: В.Підмогильного, Є.Плужника, Б.Антоненка-Давидовича, Т.Осьмачки, Г.Косинки та ін.). Аналіз стильових домінант письменників.
- Майстерня революційного слова (МАРС) – відстоювання принципів незалежної творчості. Склад «Ланки-МАРСУ»: Д.Фальківський, М.Терещенко, Т.Осьмачка, В.Підмогильний, Б.Тенета, Д.Тась (Могілянський), М.Галич, Г.Косинка та ін.
- Мала проза Марії Галич: стефаниківська лірико-імпресіоністична манера письма.
- Модерна проза В.Підмогильного.

Рекомендована література

- Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.
- Зеров М. Ad fontes // Зеров М. Твори: В 2-х т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ ст. – К.: Укр. письменник, 1997.
- Жулинський М.М. Із забуття – в безсмертя. –К.: Дніпро, 1990.
- Українська літературна енциклопедія: В 5-ти т. – К.: УРЕ, 1988-1995.
- Шерех Ю. Третя сторожа. – К.: Дніпро, 1993.
- Пізнюк Л. Той самий Любченко // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 7-29.
- Костюк Г. Поет юності і сили. // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С.443-457.
- Мельників Р. Людина з химерним ім'ям // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001. – С. 5-28.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. –К.: Либідь, 1997.
- Мельників Р. Майк Йогансен: ландшафти трансформацій. – К.: Смолоскип, 2000.
- Хвильовий М. За консолідацію // Червоний шлях. – 1931. - №4.
- Глобенко М. Література останніх десятиліть // Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
- Мірчук І. Історія української культури. – Український Вільний Університет. Серія: підручники. – Львів, 1994. – Т. 14/15.
- Юткін В. Йогансен М.Г. // З порога смерті... Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Ковалів Ю. Літературна дискусія 1925–1928 рр. – К.: Знання, 1990.
- Славутич Я. Розстріляна Муза: Мартиролог. Нариси про поетів. – К.: Либідь, 1992.
- Хвильовий М. Україна чи Малоросія? // Хвильовий М. Твори: У 2-х т. – К., 1990. – Т.2.
- Безхутрий Ю. Художній світ М. Хвильового. Автореф. дис. ... д-ра філол. наук. – Львів, 2003.
- Крижанівський С. Романтик революційного слова // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001.
- Ваплітянський збірник / За ред. Ю. Луцького. – Торонто: Мозаїка, 1977.
- Хвильовий М. Лист до редакції // Культура і побут. – 1926. - № 6.
- Божко С. Тези опозиції в художній літературі (За журналом „Вапліте” №4) // Молодняк. – 1927. - № 12.
- Новиченко Л. На позовах з істиною (Про деякі зарубіжні огляди історії української радянської літератури) // Вітчизна. – 1959. - №12.
- Романенко О. Концепція людини в українській літературі 20-х рр. ХХст. (на матеріалі прози Г. Михайличенка, М. Хвильового, М. Івченка, В. Підмогильного). Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 2002.
- Руденко М. Імпресіоністичний дискурс М. Хвильового: текст та інтертекст // Українська література в західноєвропейському контексті. – Ужгород, 2002.
- Семенчук І. Юрій Яновський: Життя і творчість. – К.: Рад. школа, 1990.
- “Молодий театр”: Генеза. Завдання. Шляхи. – К.: Мистецтво, 1991.
- Кузякіна Н. Б. Драматург Микола Куліш (1892–1937): Літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письменник, 1962.
- Неврлий М. Українська радянська поезія 20-их років.- К., 1991.
- Жулинський М. Приречений на самотність і вигнання // Осьмачка Т. Поезії. – К., 1991.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

Ільницький О. «Хвильовий-комуніст – це не Каганович»: Інтерв'ю 13. 03. 2019 // URL: <https://chytomo.com/oleh-ilnytskyj-khvylovyj-komunist-tse-ne-kahanovych/>

2.4. Естетична платформа групи неокласиків.

Особливості світосприйняття та світовідтворення.

Необхідність диференціації термінів «неокласик» і «неокласицизм».

Умовність терміну «неокласики» (щодо назви літературної групи). Про це - М.Зеров, М.Рильський.

Поняття «калокагатії» - одне з основоположних у світосприйнятті неокласиків.

Розбудова національної «вітаїстичної» культури; впровадження форм та методів грецького й римського мистецтва. Принципи неформального об'єднання неокласиків: аристократизм духу, творчий інтелект, дисципліна поетичного мовлення, націленість на традицію світової культури

Неокласики й літературна дискусія 1925-1928 рр. М.Зеров і М.Хвильовий: до проблеми стосунків.

М.Зеров –літературознавець, критик, перекладач. М.Зеров як ідеолог групи. Сонетарій М.Зерова. «Збірка «Камена», перекладна лірика. Історіософічність мислення, іронія, особливості версифікації.

Суть неокласики М.Рильського.

Перекладацтво О.Бургардта. Образ «неокласики» у його поемі «Попіл імперій».

Сюрреалізм М.Драй-Хмари. М.Драй-Хмара як дослідник творчості Лесі українки (монографія «Леся Українка. Життя і творчість»). Збірка поезій «Проростень». Особливості естетичної природи поезій М.Драй-Хмари. Сонет «лебеді» як проекція естетичної програми та своєї долі.

Профіль Павла Филиповича поета за збірками «Земля і вітер» (1922), «Простір» (1925).

Трагізм долі поетів-неокласиків.

Рекомендована лтература

«...З порога смерті...» Письменники України – жертви сталінських репресій. Вип.1. – К., 1991.

Ашер О. Драй-Хмара в українська «неокласична школа»: дисертаційна робота // Сорбонський університет, 1967.

Безсмертні: Збірник спогадів про М.Зерова, П.Филиповича, М.Драй-Хмару. – Мюнхен, 1963.

Громова В.В. Павло Филипович // історія української літератури ХХ ст.. – Кн.1. – К, 1993.

Зеров М. Літературний шлях Максима Рильського // Зеров М. Твори: У 2х т. – Т.2. – С. 547-562.

Київські неокласики /Упорядник В.Агеєва. – К.: Факт, 2003. - 352с.

Лавріненко Ю. Микола Зеров // Розстріляне відродження. – С. 127-140.

Лавріненко Ю. Михайло Драй-Хмара // Розстріляне відродження. – С. 264-267.

Лавріненко Ю. Павло Филипович // Розстріляне відродження. – С. 209-226.

Слабошпицький М. Профіль з грона п'ятірного. Ю.Клен // Двадцять п'ять поетів української діаспори. - С. 7-48.

- Зеров М. До джерел // Зеров М. Твори: В 2-х кн. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
 Білецький О.І. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990.
 З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
 Білокінь С. Микола Зеров // Письменники Радянської України. – К.: Рад. письменник, 1989.
 Білокінь С. Закоханий у вроду слів. Микола Зеров – доля і книги. – К., 1990.
 Іванисенко В. Михайло Драй-Хмара // Письменники Радянської України. – К.: Рад. письменник, 1989.
 Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
 Филипович П.П. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991.
 Брюховецький В. Микола Зеров: Літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письменник, 1990.
 Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1928. – Т.2.
 Клен Ю. Спогади про неокласиків // Україна. – 1990. – №20.
 Рубчак Б. Шукаючи справжнього культобміну, справжнього Зерова і справжньої літератури // Сучасність. – 1965. - № 8.
 Сверстюк Є. Гострої розпуки гострий біль // Дукля. – 1967. - № 6.
 Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1997.
 Літературознавчий словник-довідник (НВ). – К.: ВЦ «Академія», 1997.
 Ковалів Ю. Прокляті роки Юрія Клена // Клен Ю. Вибране. – К.: Дніпро, 1991.
 Дзюба І. Він хотів „жити, творити на своїй землі...” // Драй-Хмара М. Вибране. – К., 1989.
 Новиченко Л. Поетичний світ Максима Рильського (1910–1941). – К.: Наук. думка, 1980.
 Полонська-Василенко Н. Декілька спогадів про Юрія Клена // Сучасність. – 1967. - № 12.
 Геркен-Русова Н. Патриціанська поезія, або Дві стихії в творчості Юрія Клена // Визвольний шлях. – 1968. – № 5.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2.5. Український футуризм (теорія і практика).

- Ідеологічна платформа та естетична програма футуристичних угруповань.
 До історії формування футуристичних гуртків.
 «Маніфест футуризму» - перший програмний документ.
 Збірники «Семафор у майбутнє» і «Катафалк мистецтв»: маніфест і провокація як форми мистецтва.
 Полеміка з традиціями. Неприродність футуристичних шукань для української поезії.
 Сумна доля футуристичних угруповань в українській літературній історії.
 М.Семенко як генератор ідей футуризму в Україні.
 Етапи українського футуризму: кверофутуризм, панфутуризм, «Нова генерація».
 Футуристичні групи «Фламінго», «Аспанфут», «Асоціація Комункульту», «Нова генерація», «Комункульт», «Вускк», «ОППУ».
 Збірки М.Семенка: «Прелюд» (1913), «Дерзання» (1914), «Кверофутуризм» (1914), «Кобзар» (1910-1922), «Арії трьох П'єро» (1918).
 Кость Буревій як людина і митець «трьох різних життів» (Ю.Лавріненко).
 Мітичний автор Едвард Стріха, автор поеми «Зозендропія». Поема «Павло Полуботок».

Гео Шкуру пій – «король футуропрерій» в українській поезії. Збірки поетичні: «Психотези» (1922), «Барабан» (1923), «Жарини слів» (1925); поеми «Море» (1927), «Зима». Проза як «лівий роман»: «Жанна батальйонерка» (1930), «Двері в день» (1929).

Техно-мистецька група «А» і Майк Йогансен.

Рекомендована література

Ільницький М. Футуризм, конструктивний динамізм // Ільницький М. Література українського відродження. Напрями і течії в українській літературі 20- - поч.. 30-х рр.. ХХ ст. – Львів: Львівський обласний науково-методичний інститут освіти, 1994. – С.54-63.

Лавріненко Ю. Гео Шкурупій (літературна сильвета) // Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. – С.241-248.

Лавріненко Ю. Кость Буревій (Едвард Стріха) // Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. – С. 391-404.

Лавріненко Ю. Михайль Семенко (літературна сильвета) // Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. – С. 113-120.

Стріха Е. Пародези. Зозендропія. Автоекзекуція. – Нью-Йорк: «Слово», 1955. - 268с.

Черниш Г.М.. Михайль Семенко // Історія української літератури ХХ ст.. : У 2х кн.. – Кн.1: 1920-1930-ті рр.. ХХ ст.. / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1993. – С.287-297.

Зеров М. Твори: У 2-х томах. – К.: Дніпро, 1990.

Адельгейм Є. Михайль Семенко // Семенко М.В. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1985.

Гундорова Т. Суспільно-літературний рух „Молодої України” і проблема” модерної нації // Сучасність. – 1992. - №3.

Український літературний авангард. Дискурс 1920-1930 рр. Методичний посібник. – Донецьк, 2001.

Мельників М. Майк Йогансен: Ландшафти трансформацій. – К.: Смолоскип, 2002.

Капленко О.М. Образ автора в українській авангардній прозі: варіант М.Йогансена // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених України. – К., 2003. – Вип. 4.

Капленко О.М. Роман Гео Шкурупія „Двері в день”: скорочення дистанції між автором і нарративом. // Літературознавчі обрії. – К., 2004. – Вип. 5.

Капленко О.М. Наративні структури в українській авангардній прозі 20-х років ХХ ст. Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 2005.

Мельників Р. Людина з химерним ім'ям // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001.

Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1930.

Грищенко О. Авангард як традиція // Прапор. – 1989. - №7.

Шкандрій М. Український прозовий авангард 20-х років // Слово і час. – 1993. - №8.

Вервес Г. Український авангард у контексті європейських маніфестів і програм // Слово і час. – 1992. - №12.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2. 6. Західноукраїнські літературні угруповання. Націо- і державотворче спрямування літературних об'єднань. Літературна періодика 20-30-их рр. у Галичині, на Буковині та на Закарпатті.

Політичний та історико-літературний чинник формування різностильових груп на Західній Україні. Львів - осередок інтенсивного мистецького життя.

"Логос" - літературна група католицького спрямування. Поетика символізму в творах О.Петрійчука, Г.Лужницького, В.Мельника. Вплив "молодомузівської" естетики на поезію В.Лімниченка (збірки "Клонюсь", "Дзвони дзвонять").

Літературна група "Листопад". Національно-патріотичне спрямування поезії. Творчість Б.Кравціва періоду міжвоєнтя.

Літературна молодь навколо журналу "Дажбог". Особливості стильової манери Б.І.Антонича та Б.Кравціва.

Журнал "Назустріч": західні віяння в українській літературі. С.Гординський і журнал "Назустріч". Образ митця у поемі С.Гординського «Сновидів»

Літературно-ідеологічні напрямки міжвоєнного Львова. Видання «Вісник», «Вогні», «Дзвони», «Поступ», «Назустріч», «Діло». Львівські групи «Митуса», «Логос», автори «Вісника», «Назустрічі», «зачаровані на Схід». Полемічність культурного дискурсу: «націоналісти», «католики», «зачаровані на Схід», «естетики». «Вісниківська квадрига». «Дванадцятка», АНУМ.

Перше повоєнне десятиліття: інтенсивний процес формування численних угруповань молодих літераторів: "Митуса" (1922), "Богема" (1922-1923), "Вернигора" (1922), "Логос" (1922-1931), "Інтебмовсегії" (1927-1928), "Квітень" (1925), "Горно" (1929-1932), ЗУМО (1931), "Листопад" (1929-1930), "Недея" (1932-1933), "Дванадцятка" (1933) та ін.

Журнал "Митуса": спроба відновити рівновагу в повоєнній Галичині.

20-ті роки у Галичині: чотири головні напрямки розвитку. Націоналістичні видання, католицькі видання, модерністсько-авангардні видання ("Митуса", "ЛіВі"), радянськільські видання.

Вивчення літератури через призму преси - необхідний складник аналізу літературного процесу. М.Рудницький про роль преси для розвитку літератури.

Поліфункціональність західноукраїнської літературної преси 20-30-их рр. ХХ ст. Три типи видань: літературно-громадські часописи, літературно-наукові часописи, літературно-мистецькі часописи (найменш чисельна група).

Літературна періодика 20-30-их рр. на західноукраїнських землях - важливе джерело вивчення тогочасного українського літературного процесу.

Рекомендована література

Олійник-Рахманний Р. Літературно-ідеологічні напрямки в західній Україні (1919-1939 роки). – К.: Четверта хвиля, 1990. – 240 с.

Ільницький М. Від “Молодої Музи” до “Празької школи”. – Львів: Інститут Українознавства НАН України, Львівський обласний методичний інститут освіти, 1995. – 318с.

Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.

Літературознавчий словник-довідник (НВ). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.

З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.

Ільницький М. Критики і критерії. Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр.. ХХ ст. – Львів: ВНТЛ, 1998.

Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.

Дубина М. Василь Бобинський знаний і незнаний // Бобринський В. Гість із ночі: Поезія. Проза. Публіцистика. Літературна критика. Переклади. – К.: Дніпро, 1990.

Ткачук І. Революційно-пролетарська література на Західній Україні. – Харків, 1932.

Лубківський Р. Святослав Гординський: “Esse poeta” // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2004. – Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану

члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького.

Неборак В. Упокоєння крилатих душ // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2004. – Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького.

Салига Т. З євшаном крізь долю // Кравців Б. Поезії. – Львів: Фенікс Лтд, 1993.

Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході. – Нью-Йорк, 1969. – Т. 1.

Тарнавський О. Поетичний шлях Богдана Кравціва // Сучасність. – 1977. – Ч. 2.

Ільницький М. Незнищенність поезії // Антонич Б.-І. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1988.

Ільницький М. Міст над рікою часу // Антонич Б.-І. Знак Лева. – Львів: Каменяр, 1998.

Бабій О. Ідеологічні основи західноукраїнської літератури // Літературно-науковий вісник. – 1929. – Т. 99. – Кн. 7/8.

Гординський С. Розмова про минулорічну літературу // Назустріч. – 1937. – Ч. 3.

Зеров М. Твори: У 2-х томах. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2.

Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали. – К.: Наук. думка, 1995. – Т. 1–2.

Тарнавський О. Літературний Львів, 1939–1941. – Львів, 1995.

Грицков'ян Я. Українські письменники міжвоєнного двадцятиліття: група "Логос" // Записки НТШ. – Львів, 1994. – Т. 228: Праці філол. секції.

Коломийців І. Лірика останнього десятиліття (1919–1929) // Нові шляхи. – 1929. – Ч. 1.

Бобинський В. Літературне життя по цей бік Збруча // Бобинський В. Гість із ночі. – К., 1990.

Ільницький М. Драма без катарсису: Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст. – Львів: Місіонер, 1999.

Ільницький М. Західноукраїнська і еміграційна поезія 20–30-х років. – К.: Знання, 1992.

Ільницький М. Богдан-Ігор Антонич. Нарис життя і творчості. – К.: Рад. письменник, 1991.

Салига Т. Григор Лужицький і літературна група "Логос" // Салига Т. Імператив. – Львів: Світ, 1997.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2.7. Пролетарські художні осередки у Львові ("Вікна", "Горно", "Нові шляхи").

В.Бобинський - редактор журналу "Вікна", вихованець французької школи символістів.

Літературний процес на Західній Україні в оцінці критиків (М.Гнатишак, В.Радзикович, Г.Костюк, М.Ільницький та ін.).

Літературне угруповання пролетарських письменників Західної України "Горно".

Журнал "Нові шляхи": всеохопність оцінки різних літературних явищ. Суспільно-політична і літературна діяльність А.Крушельницького.

Ознаки галицького літературного життя 30-их рр. ХХ ст.: повний занепад радянофільського, комуністичного напрямку і утвердження "ліберальних" ("Назустріч"), націоналістичних ("Вістник") та католицьких ("Дзвони") констант.

Рекомендована література

Гординський С. Розмова про минулорічну літературу // Назустріч. – 1937. – Ч. 3.

- Зеров М. Твори: У 2-х томах. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2.
 Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали. – К.: Наук. думка, 1995. – Т. 1–2.
 Тарнавський О. Літературний Львів, 1939–1941. – Львів, 1995.
 Грицков'ян Я. Українські письменники міжвоєнного двадцятиліття: група “Логос” // Записки НТШ. – Львів, 1994. – Т. 228: Праці філол. секції.
 Коломийців І. Лірика останнього десятиліття (1919–1929) // Нові шляхи. – 1929. – Ч. 1.
 Бобинський В. Літературне життя по цей бік Збруча // Бобинський В. Гість із ночі. – К., 1990.
 Ільницький М. Драма без катарсису: Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст. – Львів: Місіонер, 1999.
 Ільницький М. Західноукраїнська і еміграційна поезія 20–30-х років. – К.: Знання, 1992.
 Ільницький М. Критики і критерії. Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр.. ХХ ст. – Львів: ВНТЛ, 1998.
 Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
 Дубина М. Василь Бобинський знаний і незнаний // Бобринський В. Гість із ночі: Поезія. Проза. Публіцистика. Літературна критика. Переклади. – К.: Дніпро, 1990.
 Ткачук І. Революційно-пролетарська література на Західній Україні. – Харків, 1932.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
 Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

2.8. Процес творення еміграційної літератури у 20-ті роки ХХ ст.

Празька школа української поезії.

Репрезентанти Празької школи української поезії: Є.Маланюк, Н.Лівицька-Холодна, Г.Мазуренко, О.Ольжич, О.Лятуринська, О.Теліга, В.Хмелюк та ін. своєрідність «пражанського експресіонізму».

Умовність терміну «Празька школа». Неоднозначне ставлення до нього у середовищі критиків (позиції Ю.Шевельова, Б.Рубчака, М.Ільницького).

Творчість Н.Лівицької-Холодної, новаторство її поезії.

Історіософія Є.Маланюка.

Симбіоз символічного та неокласичного стилевих начал у поезії «пражан».

Літературно-мистецька група «Танк».

Формування державницької літератури.

Д.Донцов і творча молодь: суперечливість у поглядах, полеміка.

Гуртування літературної молоді навколо журналу «Ми». Розрив з «Вісником» Д.Донцова.

Рекомендована література

Баган О. Вісниківство як понад часовий феномен: ідеологія, естетика, настроєність // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 6-48.

Гузар З. Збірка Ю.Дарагана «Сагайдак» як пролог до вісниківського неоромантизму // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич:

Коло, 2009. – С. 113-121.

Льницький М. Від “Молодої Музи” до “Празької школи”. – Львів: Інститут Українознавства НАН України, Львівський обласний методичний інститут освіти, 1995. – 318с.

Крупач М. Дмитро Донцов та Євген Маланюк: перше полемічне перехрестя // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 49-58.

Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.

Набитович. І. Леонід Мосендз - лицар святого Грааля. Творчість письменника в контексті європейської літератури / Ігор Набитович. – Дрогобич : Відродження, 2001. – 222 с.

Олійник-Рахманний Р. Літературно-ідеологічні напрямки в західній Україні (1919-1939 роки). – К.: Четверта хвиля, 1990. – 240 с.

Роздольська І. Ю.Липа на сторінках журналу «Український засів: концепція літератури у творчій практиці поетів резистансу // Вісник Харківського університету. Серія філологічна. – Харків, 2000. – С.579 – 583.

Слабошпицький М. Ідеаліст : Леонід Мосендз // Слабошпицький М.Ф. Двадцять п'ять поетів української діаспори / М. Ф. Слабошпицький. – К. : Ярославів Вал, 2006. – С. 124 – 147.

Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти-„вісниківці”). –Дрогобич: Відродження, 1996.

Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході: У 2-х т. – Нью-Йорк, 1969.

Льницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”. – Львів, 1995.

Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.

Літературознавчий словник-довідник (НВ). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.

Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.

Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників ХХ ст. – К.: Укр. письменник, 1997.

Нахлік О. Письменник – Нація – Універсум: світоглядні та художні шукання в літературі ХІХ – ХХ ст. – Львів, 1999.

Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. –К.: Либідь, 1997.

Салига Т. Високе світло. – Львів: Каменярь, 1994.

Салига Т. Імператив. - Львів: Світ, 1997.

Шерех Ю. Третя сторожа. – К.: Дніпро, 1993.

Легка О. Життя - це любов (Еротичний роман у віршах Наталі Ливицької-Холодної). - Львів, 2007.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.

Ковалів Ю. «Празька школа»: на крутосхилах «філософії чину». К.: Бібліотека українця, 2001.

Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи. Донецьк: Східний видавничий дім, 2005.

Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упорядк. В. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012.

III. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

3.1. До історії формування перших літературних осередків. Теоретичний аспект проблеми курсу: смислове наповнення термінів „літературна група”, „літературна школа”, „літературне об’єднання”.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Літературне об’єднання, група як літературно-процесуальний феномен і як суто літературознавче явище.
2. Давні літературні осередки: „коло”, „літературний салон”, „курени”, „вівторки” і т. д.
3. „Молода Муза” як своєрідний передетап формування літературних груп міжвоєнного періоду.
4. Групи радянофільської, націоналістичної, католицької і суто естетичної (неокласики) орієнтації: загальний огляд, момент об’єктивності і толерантності в їх оцінці.

Література:

- *Літературознавчий словник-довідник (NB).* – К.: ВЦ „Академія”, 1997.
- *Лексикон загального і порівняльного літературознавства.* – Чернівці: Золоті литаври, 2001.
- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн.* – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- *Українська літературна енциклопедія: В 5-ти т.* – К.: УРЕ, 1988-1995. – Т.1, 2, 3.
- *Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. // Франко І. Зібрання творів в 50-ти т.* – К., 1984. – Т.41.
- *Ільницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”.* – Львів, 1995.
- *Ільницький М.М. Драма без катарсису. Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст.* – Львів: Місіонер, 1999.
- *Ільницький М. М. Література українського відродження: напрями і течії в українській літературі 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст.* – Львів, 1994.
- *Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література.* – Мюнхен-Львів, 1994.
- *Шевчук В. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів із історії української літератури.* – К., 1990.
- *Лесин В.М., Пулинець О. С. Словник літературознавчих термінів.* – К.: Рад. школа, 1985.

3.2. Діяльність угруповань Радянської України, Західної України та еміграції: до проблеми цілісності літературного процесу періоду міжвоєнн. Угруповання „Плуг”, ВУСПП, „Молодняк”.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Літературні об’єднання Радянської України та еміграції: вибудовування 2-х міфів – більшовицької України з новим радянським будівничим і націоналістичної України з людиною „великого чину”. Загальний огляд.
2. Спілка селянських письменників „Плуг”. Особливості формування і діяльності „плужан”. Ідеологічна платформа і естетично-мистецькі шукання „Плугу”. Творча доля організації.
3. Особливості художнього почерку „плужан”: С. Пилипенка, А. Паніва, І. Сенченка, А. Головка, В. Гжицького, П. Панча. Аналіз вибраних творів.
4. ВУСПП – ініціатива компартії з метою протистояння діяльності письменників ВАПЛІТЕ, МАРС, неокласиків. Комсомольська спільнота „Молодняк”: неправдивість та ілюзорність ідей.

Література:

- *Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – „вісниківці”). – Дрогобич: Відродження, 1996.*
- *Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.*
- *Двадцять років: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.*
- *Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1930.*
- *З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Радянський письменник, 1991.*
- *Бобинський В. Літературне життя по цей бік Збруча / Бобинський В. Гість із ночі. – К., 1990.*
- *Коломийців І. Лірика останнього десятиліття (1919-1929) // Нові шляхи. – 1929. – Ч. 1.*
- *Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995.*
- *Зеров М. Твори : У 2-х т. – К.: Дніпро, 1990.*
- *Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.*
- *Салига Т. Продовження. – Львів: Каменяр, 1991.*
- *Орлик П.І. Андрій Головка. – К., 1986.*
- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1 (1910-1930 рр.)*
- *Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років: Мікро портрети в художніх стилях і напрямках. – К.: Вища школа, 1991.*
- *Луцький Ю. Літературна полеміка в радянській Україні 1917–1934 рр. – К.: Гелікон, 2000.*

3.3. Спілка пролетарських письменників „Гарт”.

В. Еллан-Блакитний – поет-боротьбист, представник однієї з найлівіших партій української революційної демократії. Трагічність долі.

Мистецька позиція Аспису. Група „Ланка” як видозміна Аспису. Майстерня революційного слова (МАРС). Поетапна трансформація естетичних поглядів: політичний тиск чи внутрішня потреба?

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Вивчення поетичного доробку В. Еллана-Блакитного. Революційно-патріотична поезія збірки „Удари молота і серця”. Новітня соціальна символіка. В. Еллан-Блакитний – поет-сатирик („Чванько”, „Пісенька з прозаїчним кінцем”, „Тиша в Гамбурзі” та ін.)
2. Творчість О.Довженка періоду міжвоєнтя. П.Тичина і „Гарт”. Драматургія І. Дніпровського.
3. Розходження в поглядах учасників „Гарту”. М.Хвильовий у боротьбі з надмірним адмініструванням творчості.
4. Творчість носіїв „аристократизму духу”: М. Зеров, В. Підмогильний, Б. Антонечко-Давидович, Г. Косинка та ін. Аналіз окремих творів міжвоєнного періоду.
5. Творчість Т. Осьмачки. Загальний огляд.
6. Модерна проза В. Підмогильного. Імпресіонізм чи натуралізм? Сильові пошуки Г. Косинки.
7. Відстоювання принципів незалежної творчості учасниками МАРСу (Д. Фальківський, Г. Косинка, Є. Плужник та ін.).

Література:

- Зеров М. Василь Елланський // Зеров М. Твори: В 2-х т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2.
- Ільницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”. – Львів, 1995.
- Червоний шлях – 1923. - № 3 / 4.
- Жулинський М.М. Микола Хвильовий // Письменники Радянської України. 20-30 роки. – К.: Рад. письменник, 1989.
- Жулинський М. Із забуття – в безсмертя (сторінки призабутої спадщини). – К.: Дніпро, 1990.
- Білецький О. Проза взагалі й наша проза 1925 року // Білецький О. Літературно-критичні статті. К.: Дніпро, 1990. – С. 51-91.
- Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1930. – Т.1.
- Ільницький М.М. Західноукраїнська і еміграційна поезія 20-30-их рр. – К., 1992.
- Салига Т. Українська поезія: шляхами шукань // Салига Т. Імператив. – Львів: Світ, 1997.
- Агеєва В.П. Автор і герой у структурі новели М. Хвильового // Слово і час. – 1993. - № 12.
- Савченко З.В. „Романтика вітаїзму” (активний романтизм) в українській прозі першої половини ХХ ст. Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 1999.
- Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
- Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.
- Наєнко М.К. Історія українського літературознавства. – К.: Академія, 2003.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. –К.: Либідь, 1997.
- Колісниченко-Братунь Н. Оскарження червоної ротонди // Осьмачка Т. Старший боярин. Повісті. – Львів: Червона калина, 1998.
- Череватенко Л. „Фатальний цей трикутник” // Плужник Є. Змова в Києві: Роман, п’єси. – К.: Укр. письменник, 1992.
- Шевчук В. У світі прози Валер’яна Підмогильного // Підмогильний В. Місто: Роман, оповідання. – К.: Молодь, 1989.
- Мороз-Стрілець М. Спогад серце гріє // Косинка Г. Заквітчаний сон: Оповідання, спогади про Г.Косинку. – К.: Веселка, 1991.
- Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ ст. – К.: Рад. письменник, 1997.
- Череватенко Л. Все чим душа боліла // Плужник Є. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1988.
- Жулинський М. Приречений на самотність і вигнання //Осьмачка Т. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1991.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років. – К., 1991.

3.4. Літературна дискусія 1925-1928рр. ВАПЛІТЕ: етапи еволюції („Гарт”, „Урбіно”)

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Концепції розвитку української літератури за М.Хвильовим. Означення понять „азіатський ренесанс”, „романтика вітаїзму”. Заперечення апріорного впливу російської літератури на українську. Позиції М.Ялового, О. Досвітнього, О. Слісаренка.
2. Основні критерії літературної майстерності в оцінці „ваплітян” (А.Любченка, Г.Епіка, М.Куліша, Ю.Яновського)
3. Поезія М.Йогансена – „ваплітянина”: від умовної романтики „островів хмар” до романтичного космізму.
4. Проза А.Любченка.

Література:

- *Письменники Радянської України 20-30-і роки.* – К.: Радянський письменник, 1989.
- *Зеров М. Ad fontes // Зеров М. Твори: В 2-х т.* – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн.* – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- *Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ ст.* – К.: Укр. письменник, 1997.
- *Жулинський М.М. Из забуття – в безсмертя.* – К.: Дніпро, 1990.
- *Українська літературна енциклопедія: В 5-ти т.* – К.: УРЕ, 1988-1995.
- *Шерех Ю. Третя сторожа.* – К.: Дніпро, 1993.
- *Пізнюк Л. Той самий Любченко // Любченко А. Вибрані твори.* – К.: Смолоскип, 1999. – С. 7-29.
- *Костюк Г. Поет юності і сили. // Любченко А. Вибрані твори.* – К.: Смолоскип, 1999. – С.443-457.
- *Мельників Р. Людина з химерним ім'ям // Йогансен М. Вибрані твори.* – К.: Смолоскип, 2001. – С. 5-28.
- *Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі.* – К.: Либідь, 1997.
- *Мельників Р. Майк Йогансен: ландшафти трансформацій.* – К.: Смолоскип, 2000.
- *Хвильовий М. За консолідацію // Червоний шлях.* – 1931. - №4.
- *Глобенко М. Література останніх десятиліть // Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література.* – Мюнхен-Львів, 1994.
- *Мірчук І. Історія української культури.* – Український Вільний Університет. Серія: підручники. – Львів, 1994. – Т. 14/15.
- *Юткін В. Йогансен М.Г. // З порога смерті... Письменники України – жертви сталінських репресій.* – К.: Рад. письменник, 1991.
- *Ковалів Ю. Літературна дискусія 1925–1928 рр.* – К.: Знання, 1990.
- *Славутич Я. Розстріляна Муза: Мартиролог. Нариси про поетів.* – К.: Либідь, 1992.
- *Хвильовий М. Україна чи Малоросія? // Хвильовий М. Твори: У 2-х т.* – К., 1990. – Т.2.
- *Безхутрий Ю. Художній світ М. Хвильового. Автореф. дис. ... д-ра філол. наук.* – Львів, 2003.
- *Крижанівський С. Романтик революційного слова // Йогансен М. Вибрані твори.* – К.: Смолоскип, 2001.
- *Ваплітянський збірник / За ред. Ю. Луцького.* – Торонто: Мозаїка, 1977.
- *Хвильовий М. Лист до редакції // Культура і побут.* – 1926. - № 6.
- *Божко С. Тези опозиції в художній літературі (За журналом „Вапліте” №4) // Молодняк.* – 1927. - № 12.

- Новиченко Л. На позовах з істиною (Про деякі зарубіжні огляди історії української радянської літератури) // Вітчизна. – 1959. - №12.
- Романенко О. Концепція людини в українській літературі 20-х рр. ХХст. (на матеріалі прози Г. Михайличенка, М. Хвильового, М. Івченка, В. Підмогильного). Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 2002.
- Руденко М. Імпресіоністичний дискурс М. Хвильового: текст та інтертекст // Українська література в західноєвропейському контексті. – Ужгород, 2002.
- Семенчук І. Юрій Яновський: Життя і творчість. – К.: Рад. школа, 1990.
- “Молодий театр”: Генеза. Завдання. Шляхи. – К.: Мистецтво, 1991.
- Кузякіна Н. Б. Драматург Микола Куліш (1892–1937): Літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письменник, 1962.

3.5. Неокласики.

Естетична платформа групи неокласиків.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Трохи теорії. Необхідність диференціації термінів „неокласик” і „неокласицизм”. Умовність терміну „неокласики” (про це – М.Зеров, М.Рильський). Система світосприймання неокласиків: поняття „калокагатії”; розбудова національної „вітаїстичної” культури. Літературна дискусія 1925-1928 рр. і неокласики.
2. М. Зеров – літературознавець, критик, перекладач. Збірка „Камена”. Особливості сонетів М. Зерова. М. Зеров про позиції неокласиків у літературному процесі 20-30-х рр.. Трагізм долі і велич таланту М. Зерова.
3. Дебютна збірка М. Рильського „На білих островах” – шлях до неокласики.
4. Сюрреалізм М. Драй-Хмари. Про „Прокляті роки” О. Бургардта. Загальна характеристика творчості.

Література:

- Зеров М. До джерел // Зеров М. Твори: В 2-х кн. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
- Білецький О.І. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Білокінь С. Микола Зеров // Письменники Радянської України. – К.: Рад. письменник, 1989.
- Білокінь С. Закоханий у вроду слів. Микола Зеров – доля і книги. – К., 1990.
- Іванисенко В. Михайло Драй-Хмара // Письменники Радянської України. – К.: Рад. письменник, 1989.
- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- Филипович П.П. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991.
- Брюховецький В. Микола Зеров: Літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письменник, 1990.
- Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури. – Харків: ДВУ, 1928. – Т.2.
- Клен Ю. Спогади про неокласиків // Україна. – 1990. – №20.
- Рубчак Б. Шукаючи справжнього культобміну, справжнього Зерова і справжньої літератури // Сучасність. – 1965. - № 8.
- Сверстюк Є. Гострої розпуки гострий біль // Дукля. – 1967. - № 6.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1997.
- Літературознавчий словник-довідник (NB). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.

- Ковалів Ю. *Прокляті роки Юрія Клена* // Клен Ю. *Вибране.* – К.: Дніпро, 1991.
- Дзюба І. *Він хотів „жити, творити на своїй землі...”* // Драй-Хмара М. *Вибране.* – К., 1989.
- Новиченко Л. *Поетичний світ Максима Рильського (1910–1941).* – К.: Наук. думка, 1980.
- Полонська-Василенко Н. *Декілька спогадів про Юрія Клена* // *Сучасність.* – 1967. - № 12.
- Геркен-Русова Н. *Патриціанська поезія, або Дві стихії в творчості Юрія Клена* // *Визвольний шлях.* – 1968. – № 5.

3.6. Український футуризм (теорія і практика). Ідеологічна платформа та естетична програма футуристичного угруповання. „Нова генерація”. Третя модифікація українського „лівого фронту” мистецтв.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. До історії формування футуристичних гуртків. „Маніфест футуризму” – перший програмний документ. Збірники „Семафор у майбутнє” і „Катафалк мистецтв”: маніфест і провокація як форми мистецтва. Полеміка з традиціями. Сумна доля футуристичних угруповань в українській літературній історії.
2. М. Семенко – теоретик українського футуризму. Сповідування ідеалів панфутуризму. „Культ урбанізму” в поезії М. Семенка. Особливості інтимно-футуристичної лірики поета („Осіньна рана”, „П’єро кохає”, „П’єро мертвопетлює” та ін.)
3. Гео Шкурупій – „король футуропрерій” в українській поезії і творець ліво-експериментальної прози. Загальний огляд.
4. Техно-мистецька група „А” і Майк Йогансен.
5. Уніфікація всіх письменницьких організацій. Єдина Всесоюзна спілка радянських письменників. Нівеляція жанрово-стильової парадигми української літератури. Впровадження псевдохудожнього методу соцреалізму.

Література:

- Ільницький М. *Критики і критерії. Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр.. ХХ ст.* – Львів: ВНТЛ, 1998.
- Ільницький О. *Український футуризм. 1914-1930 токи.* – Львів: Літопис, 2003.
- Зеров М. *Твори: У 2-х томах.* – К.: Дніпро, 1990.
- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн.* – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- *Літературознавчий словник-довідник (НВ).* – К.: ВЦ “Академія”, 1997.
- *Лексикон загального і порівняльного літературознавства.* – Чернівці: Золоті литаври, 2001.
- *Письменники Радянської України 20-30-і роки.* – К.: Радянський письменник, 1989.
- *З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій.* – К.: Рад. письменник, 1991.
- Павличко С. „Мистецтво”, або авангард як антимодернізм // Павличко С. *Дискурс модернізму в українській літературі.* – К.: Либідь, 1997.
- Адельгейм Є. *Михайль Семенко* // Семенко М.В. *Поезії.* – К.: Рад. письменник, 1985.
- Гундорова Т. *Суспільно-літературний рух „Молодої України” і проблема” модерної нації* // *Сучасність.* – 1992. - №3.

- *Український літературний авангард. Дискурс 1920-1930 рр. Методичний посібник.* – Донецьк, 2001.
- *Мельників М. Майк Йогансен: Ландшафти трансформацій.* – К.: Смолоскип, 2002.
- *Капленко О.М. Образ автора в українській авангардній прозі: варіант М.Йогансена // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених України.* – К., 2003. – Вип. 4.
- *Капленко О.М. Наративні структури в українській авангардній прозі 20-х років ХХ ст. Автореф. дис. ... канд. філол. наук.* – К., 2005.
- *Мельників Р. Людина з химерним ім'ям // Йогансен М. Вибрані твори.* – К.: Смолоскип, 2001.
- *Лейтес А., Яшек М. Десять років української літератури.* – Харків: ДВУ, 1930.
- *Грищенко О. Авангард як традиція // Прапор.* – 1989. - №7.
- *Шкандрій М. Український прозовий авангард 20-х років // Слово і час.* – 1993. - №8.
- *Вервес Г. Український авангард у контексті європейських маніфестів і програм // Слово і час.* – 1992. - №12.

3.7. Західноукраїнські літературні угруповання („Логос”, „Листопад”). Пролетарські художні осередки у Львові („Вікна”, „Горно”, „Нові шляхи”). Розмаїття стильових течій в західноукраїнській поезії міжвоєнного двадцятиліття.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Формування різностильових літературних груп на Західній Україні: політичний й історико-літературний чинник. Львів – осередок інтенсивного мистецького життя.
2. Пролетарські об'єднання у Львові. В.Бобинський – редактор журналу „Вікна”, вихованець французької школи символістів. Літературне угруповання пролетарських письменників Західної України „Горно”. Журнал „Нові шляхи”: всеохопність оцінки різних тогочасних літературних явищ. Суспільно-політична і літературна діяльність А. Крушельницького.
3. „Логос” – літературна група католицького спрямування. Поетика символізму в творах О. Петрійчука, Г.Лужницького, В. Мельника.
4. Літературна група „Листопад”. Національно-патріотичне спрямування поезії. Творчість Б. Кравціва періоду міжвоєн'я.
5. Літературна молодь навколо журналу „Дажбог”. Б.-І. Антонич і Б. Кравців: односторонні чи суперники. Передумови і наслідки їх творчих шукань.
6. С. Гординський – редактор журналу „Назустріч”, літературний критик і поет, орієнтований на західні віяння в українській літературі.

Література:

- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн.* – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- *Літературознавчий словник-довідник (NB).* – К.: ВЦ „Академія”, 1997.
- *З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій.* – К.: Рад. письменник, 1991.
- *Льницький М. Критики і критерії. Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр.. ХХ ст.* – Львів: ВНТЛ, 1998.
- *Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література.* – Мюнхен-Львів, 1994.
- *Дубина М. Василь Бобинський знаний і незнаний // Бобринський В. Гість із ночі: Поезія. Проза. Публіцистика. Літературна критика. Переклади.* – К.: Дніпро, 1990.

- Ткачук І. *Революційно-пролетарська література на Західній Україні*. – Харків, 1932.
- Лубківський Р. *Святослав Гординський: “Esse poeta” // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. – Львів, 2004. – Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького.
- Неборак В. *Упокоєння крилатих душ // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. – Львів, 2004. – Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького.
- Салига Т. *З євшаном крізь долю // Кравців Б. Поезії*. – Львів: Фенікс Лтд, 1993.
- *Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході*. – Нью-Йорк, 1969. – Т. 1.
- Тарнавський О. *Поетичний шлях Богдана Кравціва // Сучасність*. – 1977. – Ч. 2.
- Ільницький М. *Незниченність поезії // Антонич Б.-І. Поезії*. – К.: Рад. письменник, 1988.
- Ільницький М. *Міст над рікою часу // Антонич Б.-І. Знак Лева*. – Львів: Каменяр, 1998.
- Бабій О. *Ідеологічні основи західноукраїнської літератури // Літературно-науковий вісник*. – 1929. – Т. 99. – Кн. 7/8.
- Гординський С. *розмова про минулорічну літературу // Назустріч*. – 1937. – Ч. 3.
- Зеров М. *Твори: У 2-х томах*. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2.
- *Культурне життя в Україні. Західні землі: Документи і матеріали*. – К.: Наук. думка, 1995. – Т. 1–2.
- Тарнавський О. *Літературний Львів, 1939–1941*. – Львів, 1995.
- Грицков'ян Я. *Українські письменники міжвоєнного двадцятиліття: група “Логос” // Записки НТШ*. – Львів, 1994. – Т. 228: Праці філол. секції.
- Коломийців І. *Лірика останнього десятиліття (1919–1929) // Нові шляхи*. – 1929. – Ч. 1.
- Бобинський В. *Літературне життя по цей бік Збруча // Бобинський В. Гість із ночі*. – К., 1990.
- Ільницький М. *Драма без катарсису: Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст.* – Львів: Місіонер, 1999.
- Ільницький М. *Західноукраїнська і еміграційна поезія 20–30-х років*. – К.: Знання, 1992.
- Ільницький М. *Богдан-Ігор Антонич. Нарис життя і творчості*. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Салига Т. *Григор Лужицький і літературна група “Логос” // Салига Т. Імператив*. – Львів: Світ, 1997.

3.8. Літературні угруповання міжвоєнного періоду на еміграції. Процес творення „еміграційної літератури” у 20-х рр. ХХ ст. Празька школа української поезії.

Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:

1. Прага – осередок українського літературно-мистецького життя. Празька школа української поезії, її репрезентанти (Є. Маланюк, Н. Лівницька-Холодна, Г. Мазуренко, О. Ольжич, О. Лятуринська, О. Теліга, В. Хмелюк та ін.). Умовність терміну „Празька школа”. Неоднозначне ставлення до нього (позиції Ю. Шевельова, Б. Рубчака, М. Ільницького). Своєрідність „пражанського експресіонізму”.

2. Творчість Н. Лівницької-Холодної, новаторство її поезії. Історіософія Є. Маланюка. Симбіоз символічного та неокласичного стильових начал у поезії „пражан”

3. Формування державницької літератури. Літературно-мистецька група „Танк”. Д. Донцов і творча молодь.
4. Гуртування літературної молоді навколо журналу „Ми”. Розрив з „Вісником” Д. Донцова. Орієнтація на високі естетичні вартості в літературі.
5. Короткі висновки до курсу.

Література:

- *Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти-„вісниківці”). – Дрогобич: Відродження, 1996.*
- *Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході: У 2-х т. – Нью-Йорк, 1969.*
- *Ільницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”. – Львів, 1995.*
- *Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997..*
- *Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.*
- *Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників ХХ ст. – К.: Укр. письменник, 1997.*
- *Нахлік О. Письменник – Нація – Універсум: світоглядні та художні шукання в літературі ХІХ – ХХ ст. – Львів, 1999.*
- *Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1997.*
- *Салига Т. Високе світло. – Львів: Каменяр, 1994.*
- *Салига Т. Імператив. – Львів: Світ, 1997.*
- *Шерех Ю. Третя сторожа. – К.: Дніпро, 1993.*
- *Войчишин Ю. „Ярий крик і біль тужавий...”: Поетична особистість Є.Маланюка. – К.: Либідь, 1993.*
- *Коровицький І. Поезія Н. Лівницької-Холодної // Слово (Едмонтон). – 1968. – Ч.10.*
- *Муза любові й боротьби: Українська поезія празької школи. – К.: Укр. письменник, 1995.*
- *Погребенник Ф. Еміграція і література // Слово і час. – 1991. - № 10.*
- *Легка О. Сад любови моєї (проблема філософії кохання в поезії Н. Лівницької-Холодної). – Львів, 1999.*
- *Легка О. Проблема самотності у творчості Н. Лівницької-Холодної. – Львів, 1999.*
- *Легка О. Червоне і чорне (новаторство поетики еротичного Н. Лівницької-Холодної). – Львів, 1999.*
- *Салига Т. Вогнем пречистим. – Львів: Світ, 2004.*
- *Неврлий М. Поет боротьби й вселюдських ідеалів // Маланюк Є. Земна Мадонна. Вибране. – Словацьке педагогічне видавництво у Братиславі, 1991.*
- *Неврлий М. Муза мужности й боротьби // Ольжич О. Цитаделя духа. – Словацьке педагогічне видавництво у Братиславі, Фундація ім. О.Ольжича у Лондоні, 1991.*
- *Салига Т. Залізних імператор строф // Маланюк Є. Поезії. – Львів, 1992.*
- *Дзюба І. Поезія вигнання // Прапор. – 1990. – № 1.*
- *Лівницька-Холодна Н. // Сучасність. – 1980. - № 11.*
- *Череватенко Л. „Я камінь з Божої праці” // Ольжич О. Незнаному воякові. – К., 1994.*
- *Миронець Н., Чабан М. „...Ім’я душі тій – Україна” // Галя Мазуренко. Вибране. – К.: Вид-во ім. О.Теліги, 2002.*
- *Теліга О. О краю мій...: Твори, документи, біографічний нарис. – К., 1999.*
- *Клен Ю. Ще раз про сіре, жовте і про Вісниківську квалдригу // Вісник. – 1935. – Ч.6.*
- *Наріжний С. Українська еміграція: Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. – Прага, 1942.*
- *Неврлий М. Празька поетична школа // Слово і час. – 1995. - №7.*

- Одарченко П. *Українська література: Зб. вибр. ст.* – К.: Смолоскип, 1995.
- Льєва Г.О. *Таємниці кохання. До проблеми любовної поезії української еміграції.* – Коломия: Вік, 1996.
- *Історія української еміграції: Навч. посібник* (Б. Лановик, Р. Гром'як, М. Троф'як та ін.). – К.: Вища школа, 1997.
- Мишанич О. *Повернення: Літературно-критичні статті та нариси.* – К.: Обереги, 1997.
- Химинець Ю. *Тернистий шлях до України.* – Ужгород: Гранда, 1998.
- Вонторський А. *Ще до питання „Празької школи”* // *Slavica Stetinensia.* – Szczecin, 2002. - № 11.
- Вонторський А. *Історико-літературний контекст поезії Олега Ольжича і поетів „Празької школи”* // *Slavica Stetinensia.* – Szczecin, 2002. - № 12.
- Крупач М. *Літературно-мистецькі товариства в таборах для інтернованих воїнів Армії УНР на території Польщі.* «Сонцевіт», «Мистецтво», «Вінок», «Веселка» (загальний огляд) // *Педагогічна думка.* – 2002. -№ 1. –С.53-56.
- Крупач М. *Літературно-артистичне товариство «Веселка» (1922-1923)* // *Парадигма.* – Вип. 2. – Львів, 2004. – С.268-285.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	С р		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1.												
Літературні угруповання Радянської України періоду міжвоєнтя												
Тема 1. Угруповання «Плуг», ВУСПП, «Молодняк».	4	2	2			6						
Тема 2. ВАПЛІТЕ. Аспіс – Ланка – МАРС. Спілка пролетарських письменників «Гарт».	4	2	2			6						
Тема 3. Естетична платформа групи неокласиків.	4	2	2			6						
Тема 4. Український футуризм												

(теорія і практика).	4	2	2			6							
Разом – зм. модуль1	16	8	8			24							
Змістовий модуль 2.													
Літературні угруповання міжвоєнного періоду на Західній Україні та в еміграції													
Тема 5. Західноукраїнські літературні угруповання. Націо- і державотворче спрямування літературних об'єднань.	4	2	2			9							
Тема 6. Пролетарські художні осередки у Львові ("Вікна, "Горно", "Нові шляхи").	4	2	2			8							
Тема 7. Літературна періодика 20-30-их рр. у Галичині, на Буковині та на Закарпатті.	4	2	2			8							
Тема 8. Процес творення еміграційної літератури у 20-ті роки ХХ ст.	4	2	2			9							
Разом – зм. Модуль2	16	8	8			34							
Усього годин	32	16	16			58							

V. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота магістранта в рамках спецкурсу може відбуватися у таких видах діяльності:

- Опрацювання певних наукових праць;
- Читання прозових, поетичних, драматичних текстів письменників, приналежних до тих чи інших літературних угруповань 20-30-их рр. ХХ ст..
- Написання роздуму (есе) з приводу поетичного твору чи тем та ідей предмета спецкурсу;
- Підготовка рефератів.

Крім того, бажано проводити і своєрідні “круглі столи”, диспути, аби виявити рівні вміння коментувати спірні проблеми курсу, оминаючи при цьому застарілі критичні літературознавчі “штампи”. Це, своєю чергою, закладає хороші підвалини для самостійного наукового мислення, для формування навичок “триматися в суперечці”, працювати на слухача та аудиторію, що вкрай необхідно студентів-магістрантів – майбутньому науковцеві, викладачеві, вчителю.

Для самостійного опрацювання (прочитання і можливого конспектування) виокремлюємо насамперед ті праці, у яких магістрант знайде матеріал і проблематику нормативного курсу. Також сюди входять ті праці, котрі внесені у списки літератури для підготовки практичних занять.

- Клен Ю. *Ще раз про сіре, жовте і про Вісниківську квадригу // Вісник. – 1935. – Ч.6.*

- Наріжний С. *Українська еміграція: Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами.* – Прага, 1942.
- Неврлий М. *Празька поетична школа // Слово і час.* – 1995. - №7.
- Одарченко П. *Українська література: Зб. вибр. ст.* – К.: Смолоскип, 1995.
- Льєва Г.О. *Таємниці кохання. До проблеми любовної поезії української еміграції.* – Коломия: Вік, 1996.
- *Історія української еміграції: Навч. посібник (Б. Лановик, Р. Гром'як, М. Троф'як та ін.).* – К.: Вища школа, 1997.
- Мишанич О. *Повернення: Літературно-критичні статті та нариси.* – К.: Обереги, 1997.
- Дубина М. *Василь Бобинський знаний і незнаний // Бобринський В. Гість із ночі: Поезія. Проза. Публіцистика. Літературна критика. Переклади.* – К.: Дніпро, 1990.
- Ткачук І. *Революційно-пролетарська література на Західній Україні.* – Харків, 1932.
- Лубківський Р. *Святослав Гординський: “Esse poeta” // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність.* – Львів, 2004. – Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького.
- Ковалів Ю. *Прокляті роки Юрія Клена // Клен Ю. Вибране.* – К.: Дніпро, 1991.
- Дзюба І. *Він хотів „жити, творити на своїй землі...” // Драй-Хмара М. Вибране.* – К., 1989.
- Новиченко Л. *Поетичний світ Максима Рильського (1910–1941).* – К.: Наук. думка, 1980.
- Полонська-Василенко Н. *Декілька спогадів про Юрія Клена // Сучасність.* – 1967. - № 12.
- Геркен-Русова Н. *Патриціанська поезія, або Дві стихії в творчості Юрія Клена // Визвольний шлях.* – 1968. – № 5.
- Колісниченко-Братунь Н. *Оскарження червоної ротонди // Осьмачка Т. Старший боярин. Повісті.* – Львів: Червона калина, 1998.
- Череватенко Л. *„Фатальний цей трикутник” // Плужник Є. Змова в Києві: Роман, п'єси.* – К.: Укр. письменник, 1992.
- Шевчук В. *У світі прози Валер'яна Підмогильного // Підмогильний В. Місто: Роман, оповідання.* – К.: Молодь, 1989.
- Мороз-Стрілець М. *Спогад серце гріє // Косинка Г. Заквітчаний сон: Оповідання, спогади про Г.Косинку.* – К.: Веселка, 1991.

VI. Тематика завдань для самоконтролю з даної вибіркової дисципліни

Теми для написання есе:

1. Неокласики – «аристократи духу».
2. Концепція волюнтаризму періоду міжвоєнтя.
3. Романтичний «космізм» у поезії Майка Йогансена.
4. Модерні пошуки «короля футуропрерій» Гео Шкурупія.
5. Християнські постулати поезії Василя Лімниченка.
6. Своєрідність «пражанського експресіонізму».
7. Літературне об'єднання як літературно-процесуальний і суто літературознавчий феномен.
8. Мистецька позиція Аспису.
9. Творчість «попутників» у літературі.

Теми для самостійної дослідницької письмової роботи:

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Давні літературні осередки: «коло», «атеней», «куріні», «вівторки».	
2	Особливості художнього почерку Андрія Головка	
3	Драматургія Івана Дніпровського	
4	Поети-боротьбисти: мрії та реальність	
5	Основні естетичні тенденції літературного процесу 20-30-х років у Галичині.	
6.	Особливості імпресіонізму М.Хвильового.	
7	Сюрреалізм та імажинізм Богдана Ігоря Антонича	
8	Проблема попутництва у пролетарській літературній свідомості Наддніпрянської України.	
9	Ознаки «романтики вітаїзму» в прозі Аркадія Любченка	
10	Модерність прози Ю.Яновського	
11	МАРС: поетапна трансформація естетичних поглядів	
12.	Євген Плужник: так близько до неокласиків...	
13.	Новели Григорія Косинки: присутність Винниченка та Стефаника	
14.	Михайло Драй-Хмара: від «аристократизму духу» до сюрреалістичних колапсів	
15.	Футуристичні експерименти. Реакція української поезії	
16.	Гео Шкурупій: «король», що заблукав у власних «футуроперіях»	
17.	Група «Логос»: утвердження християнських цінностей	
18.	Б.-І-Антонич і Б.Кравців: одностумці чи суперники?	
19.	Етос і ерос у поезії Наталі Лівацької-Холодної	
20.	Своєрідність «пражанського експресіонізму»	

Зазначену проблематику можна застосовувати до творчості усіх включених у курс письменників, або тих, що належать до періоду, якщо студент виявляє бажання саме такого вибору.

VII. Методологічні основи та критерії оцінювання письмової відповіді (контрольна робота, есе, реферат, відкрите контрольне завдання, тестове завдання)

Письмові роботи з історії української літератури також покликані перевірити якість засвоєння знань. І не лише фактологічний рівень, а й рівень осмислення тієї чи іншої теми. Форма роздуму у викладенні суджень про літературний процес видається найбільш оптимальною, оскільки виявляє уміння студента на рівні запам'ятовування і мислення, зв'язного мовлення, освіченості та філологічної культури загалом.

Роздум – це зв'язний текст, який характеризує логічно послідовну (як доказ чи пояснення чогось) низку думок, міркувань, висновків на конкретну тему. Характерною ознакою роздуму є перебування речень у відношеннях причин і наслідку (чи обґрунтування, пояснення думки, висловленої в іншому реченні).

Для правильної побудови роздуму пропонують такі основні частини:

1.Теза (думка, яка доводиться).

2.Аргументи (доведення)

3.Висновок.

Бувають роздуми-доведення та роздуми-пояснення.

Роздуми-доведення – це монологічні висловлювання, які мають за мету довести правдивість чи неправдивість головного твердження. Роздуми доведення будуються за такою схемою: експозиція (підведення до питання) – питання – відповідь на питання (теза) – доведення тези (аргументи) – висновки.

Після тези в тексті-доведенні завжди можна поставити запитання «Чому?».

У *роздумі-поясненні* немає потреби доводити правдивість чи неправдивість тези, тому що наперед відомо, що головне підтвердження тексту правдиве. Основне завдання пояснення полягає в розкритті змісту тези.

Під час створення текстів-роздумів указаних видів потрібно спиратися на такі правила:

1.Доведення і пояснення будують за однією схемою: експозиція -запитання-відповідь на запитання (теза) – доведення тези-висновку.

2.після тези в доведенні природним є запитання «чому», після тези в поясненні запитання «чому?» недоречне.

3.Після тези в поясненнях використовують переважно слова і словосполучення слів типу: виявилось...; річ у тім, що...; ось, чому...; ось, наприклад...; про що свідчить...; як з'ясувалося... У тексті-доведенні такі слова і сполучення слів одразу ж після тези не вживають.

4.Схема роздуму-доведення і роздуму-пояснення на практиці досить часто реалізуються у скороченому вигляді: іноді опускається питання, часто відсутні висновки, нерідко відсутня експозиція. У всіх цих випадках їхній пропуск пояснюється тим, що роздум зрозумілий і без пропущених компонентів «ідеального» роздуму, тому що їх легко додумати.

Письмовий роздум удосконалює логічне мислення, вчить обстоювати істину, спростовувати хибні твердження, сприяє формуванню міцних переконань і активної життєвої позиції, розширює світогляд.

Роздум лежить в основі *есе*, який широко використовують у школах та вищих навчальних закладах.

Есе – це твір-роздум, невеликий за обсягом, довільної композиції, який виражає індивідуальні враження, міркування щодо конкретної проблеми і який не претендує на повноту та вичерпне трактування предмета роздуму.

Його особливості:

1.Наявність конкретної теми, твердження чи питання.

2.Особистісний характер сприйняття проблеми та її осмислення.

Роздум – жанр суб'єктивний і цікавий саме тим, що дає змогу побачити особистість автора, своєрідність його позиції, стилю мислення, мови, ставлення до світу.

3. Невеликий обсяг.

4. Невимушеність стилю.

5. Парадоксальність.

6.Внутрішня смислова єдність.

7.Відкритість.

Роздум - це жанр висловлювання, для якого характерна відкритість. Роздум не претендує на вичерпне розкриття проблеми, на повну доказовість тверджень.

Структура роздуму

Вступ – визначення основного питання, яке буде розглядатися, формулювання тези.

Основна частина – відповідь на поставлене питання, обґрунтування тези, аргументація часткових висновків.

Закінчення – підсумок, зведення до купи вже зроблених в основній частині часткових висновків і формулювання остаточної відповіді на поставлене питання.

Доказовість – це сукупність логічних прийомів обґрунтування істинності судження за допомогою інших істинних і пов'язаних із ним суджень. Для *аргументації* використовують факти, істинні судження, наукові дані.

Структура *аргументації*. Охоплює щонайменше 3 складники: теза, аргумент, висновок або оцінкове судження.

Теза – це судження, яке треба довести.

Аргументи – це категорії, які використовують для доказів.

Висновок – це думка, що базується на аналізі фактів.

Оцінкове судження – це думка, що базується на наших переконаннях, поглядах, віруваннях.

Види зв'язку в аргументації. Зв'язок передбачає взаємодію тези і аргумента через *індукцію*, *дедукцію*, *аналогію* та *причинно-наслідковий зв'язок*.

Індукція – мисленнєвий процес, у результаті якого ми приходимо до висновку на основі фактів від часткового до загального, від припущення до ствердження. Що більше фактів, то переконливіша аргументація.

Дедукція – це такий процес розмірковування, при якому висновок зазвичай опирається на два припущення.

Аналогія – спосіб розмірковувань, побудований на порівнянні.

Причинно-наслідкову аргументацію широко використовують у навчальному процесі з усіх предметів.

Метою роздуму є діагностика продуктивної, творчої складової пізнавальної діяльності спудея, яка передбачає аналіз інформації, його інтерпретацію, побудову розмірковувань, порівняння фактів, підходів та альтернатив, формулювання висновків, особисту оцінку автора.

Роздум виявляє здатність учня чітко, грамотно і логічно формулювати думки, володіти мовою, розкриває обізнаність із літературою, уміння використовувати приклади, необхідні аргументи як докази.

Вимоги до роздуму.

- 1 Має сприйматися як єдине ціле, його ідея мусить бути зрозумілою і чіткою.
- 2 Не повинен містити нічого зайвого, він охоплює лише ту інформацію, яка потрібна для розкриття вашої позиції чи ідеї.
- 3 Повинен мати грамотну композиційну побудову, бути логічним чітко структурованим.
- 4 Кожен абзац роздуму мусить містити лише одну основну думку.
- 5 Повинен продемонструвати, що його автор знає й осмислено використовує відповідні терміни, лексику, зміст художніх текстів, факти з біографій письменників, узагальнення, світоглядні ідеї.
- 6 Повинен містити переконливу аргументацію заявленої позиції з конкретного питання.

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за засвоєнням знань та його успішністю здійснюється з допомогою поточного модульного контролю та із врахуванням самостійної роботи студентів над запропонованим спектром тем для самостійного опрацювання.

Також для контролю студентів створено сітку тестових завдань за темою курсу. Завдання розроблені таким чином, аби протестувати знання магістрантів і у сфері складних перипетій літературного процесу періоду міжвоєн'я, і у вправностях інтерпретації художнього тексту.

IX. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ (зразки варіантів)

з вибіркової дисципліни «Літературні групи та угруповання міжвоєнного періоду»

I варіант

1. Вкажіть літературні угруповання періоду міжвоєннн:

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) “Плуг”, МУР, “Слово”. 2) БУ-БА-БУ, ВАПЛІТЕ, “Гарт”. 3) Неокласики, МАРС, Празька школа української поезії. 4) “Пропала грамота”, ВУСПП, “Ланка”.

2. Укажіть героя, про якого сказано: “Чи не в нього наш Мокій вдався? Там такий, що в нього кури по-українському говорять”:

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) Мусій Копистка з п’єси “97”. 2) Іван Перебийний з п’єси “Бояриня”. 3) Мина Мазайло з однойменної п’єси. 4) дядько Тарас із Києва з п’єси “Мина Мазайло”.

3. До якого літературного угруповання належали Є.Маланюк, Г.Мазуренко, О.Стефанович, О.Ольжич, О.Теліга, Н.Лівицька-Холодна, В.Хмельюк?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) ВАПЛІТЕ. 2) “Слово”. 3) Празька школа української поезії. 4) Нью-Йоркська група поетів.

4. “Я – чекіст, але і людина”, - казав герой твору...

Виберіть варіант правильної відповіді:

- 1) “Вершники Ю.Яновського. 2) “Я(Романтика)” М.Хвильового 3) “Україна в огні” О.Довженка. 4) “Марія” У.Самчука.

5. Вкажіть три збірки, автором яких є Богдан-Ігор Антонич:

- А) “Вітер з України”; Б) “Ротації”; В) “Сонячна мідь”; Г) “Привітання життя”; Д) “Таємниця твого обличчя”; Е) “Земля і вітер”; Є) “Три перстені”; З) “Проростень”.

6. Установіть відповідність між письменниками та літературними стилями, у яких вони працювали:

1. Павло Тичина	А) Імпресіонізм
2. Микола Хвильовий	Б) сонячний кларнетизм
3. Микола Зеров	В) романтизм
4. Микола Куліш	Г) неокласицизм
	Д) реалізм

7. Назвіть твір Б.-І. Антонича, в якому змальована язичницька картина ранку: “Корови моляться до сонця, що полум’ямим сходить маком, струнка тополя тонша й тонша, мов дерево ставало б птахом. З гір яворове листя лине. Кужіль, і півень, і колиска...”.

Виберіть варіант правильної відповіді.

Варіанти відповідей:

- 1) “Село”. 2) “Автопортрет”. 3) “Яворова повість”. 4) “Світанок”.

8. Темі голодомору присвячено роман...

Виберіть варіант правильної відповіді.

Варіанти відповідей:

- 1) Олеся Гончара “Собор”. 2) Івана Багряного “Тигролови”. 3) Уласа Самчука “Марія”. 4) Миколи Хвильового “Вальдшнепи”.

9. Епіграфом до якого твору є рядки: “Шість прикмет має людина: трьома подібна вона на тварину, а трьома на янгола...”?

Варіанти відповідей:

- 1) “Марія” У.Самчука 2) “Вальдшнепи” М.Хвильового 3) “Місто” В.Підмогильного 4) “Майстер корабля” Ю.Яновського

10. У якому варіанті відповіді названі чотири художні засоби, використані в уривку:

Останній блиск багряно відгорів,
Згасає небо, небо золотаве,
І в синяву заімлених горбів
Вступають мовчки кедри величаві
(Святослав Гординський)

- а) п’ятистопний ямб; б) метафора; в) чотиристопний анапест;
г) суміжне римування; д) кільцеве римування; е) перехресне римування;
є) риторичне питання; ж) терцет; з) діалог;
и) п’ятистопний анапест; і) шестистопний ямб; ї) епітет.

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) д, є, и, ї; 2) б, г, ж, і; 3) а, б, є, ї; 4) а, в, є, и; 5) в, д, є, ї.

11. Проблема роздвоєності особистості і її поступової втрати людяності порушена у творі:

- 1) Григорія Косинки “Мати”;
2) Юрія Яновського “Вершники”;
3) Миколи Хвильового “Я (Романтика)”;
4) Валер’яна Підмогильного “Місто”.

12. Теоретиком українського футуризму вважається:

- 1) Гео Шкурупій;
2) Михайль Семенко;
3) Валер’ян Поліщук;
4) Михайло Йогансен.

13. Вкажіть твори, автором яких є Микола Куліш:

А) “97”; Б) “Майстри часу”; В) “Патетична соната”; Г) “Підеш – не вернешся”; Ґ) “Соло на флейті”; Д) “Комуна в степах”; Е) “Хулій Хурина”; Є) “Платон Кречет”; Ж) “Народний Малахій”; З) “Мина Мазайло”.

Виберіть варіант правильної відповіді.

1. А, Г, Д, Ж, З; 2) А, В, Г, Д, Ї; 3) А, В, Д, Е, Ж, З; 4) А, В, Г, Д, Е.

14. Історичним тлом п’єси М.Куліша “Мина Мазайло” є:

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) революційні події.
2) Валувський циркуляр.
3) політика українізації.
4) встановлення радянської влади.

15. Назвіть автора і твір, у якому є такі рядки: “Над степами летить крилатий жах. Хмарами, мов сполохане гайвороння, здіймаються і відлітають у безвість села. Падають від куль, топляться у хвилях рік, пухнуть голодом на широких дорогах...”:

1) І.Багряний “Тигролови”. 2) У.Самчук “Марія”. 3) Ю.Яновський “Вершники”. 4) М.Хвильовий “Я (Романтика)”.

16. Цей поет - яскрава і зухвала постать в українській літературі, проголосив себе “королем футуропрерій”. Про кого йдеться?

Виберіть варіант правильної відповіді.

1) Богдан-Ігор Антонич; 2) Гео Шкурупій; 3) Михайль Семенко; 4) Кость Буревій. .

17. Вкажіть, з яким літературним напрямом пов’язана творчість В.Підмогильного:

1) неоромантичним; 2) неокласичним; 3) імпресіоністичним; 4) реалістичним, інтелектуально-психологічним.

18. Який художній засіб підкреслено в уривку:

Стою. Молюсь. Так тихо-тихо скрізь, —

Мов перед образом Мадонни.

Лиш від осель пливуть тужні, обнявшись, дзвони.

Варіанти відповідей:

1) алегорія 2) метафора 3) синекдоха 4) гіпербола 5) перифраз.

19. Виберіть образ України, якого немає в поезіях Євгена Маланюка:

1) Чорна Еллада;

2) Степова Еллада;

3) “бранка степова”;

4) Вишнева Україна.

20. Літературна дискусія 1925-1928 рр. почалася зі статті М.Хвильового:

1) “Україна чи Малоросія?”;

2) “Наше сьогодні”;

3) “Про “сатану в бочці”, або про графоманів, спекулянтів та інших просвітян”;

4) “Камо грядеши”.

21. Погляди Є.Маланюка лягли в основу концепції:

1) “Празької школи”;

2) МУРу;

3) “Слова”;

4) Нью-Йоркської групи поетів.

II варіант

1. Упродовж життя М.Рильський звертається до такої класичної форми::

1) тріолет;

2) секстина;

3) сонет;

4) терцет.

2. Микола Хвильовий був організатором літературного об’єднання:

1) “Молодняк”;

2) “Марс”;

3) ВАПЛІТЕ;

4) “Плуг”

3. Вкажіть варіант, у якому правильно вказаний порядок розташування підкреслених художніх засобів в уривку:

Я схвилювався – доросла дитина –
В добрій, у світлій, у щасній надії,
І над столом зацвіла яворина,
А по кімнаті – черемуха віє. (А.Малишко)

- 1) літота, епітет, метафора, неологізм
- 2) оксиморон, епітет, епітет, епітет
- 3) неологізм, епітет, епітет, метафора
- 4) гіпербола, епітет, метафора, метафора

4. У якому варіанті відповіді літературні напрями розташовано у хронологічному порядку?

а) класицизм; б) бароко; в) ренесанс; г) сентименталізм; д) романтизм; е) реалізм; є) сюрреалізм; ж) футуризм; з) символізм.

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) а, б, в, г, д, е, є, ж, з; 2) а, в, б, г, д, е, ж, з, є; 3) б, в, а, д, г, е, з, є, ж;
- 4) в, б, а, г, д, е, з, ж, є; 5) а, б, в, д, г, е, ж, з, є.

5. У якому варіанті відповіді названі чотири художні засоби, використані в уривку:

В’ється стежка між кущами,
Що чар-зіллям заросла,
Мліють трави під ногами
Від незримого весла
(Ю.Липа)

а) п’ятистопний хорей; б) риторичне питання; в) чотиристопний хорей;
г) суміжне римування; д) перехресне римування; е) кільцеве римування;
є) метафора; ж) неологізм; з) діалог; и) п’ятистопний дактиль; і) тристопний дактиль; ї) епітет.

Варіанти відповідей:

- 1) б, г, ж, і; 2) в, е, и, ї; 3) д, е, з, и; 4) а, в, є, и; 5) в, д, є, ї.

6. Хто з письменників дебютував поетичною збіркою у віці 15 літ?

Варіанти відповідей:

1. П.Тичина 2) М.Рильський 3) Б.-І.Антонич 4) О.Олесь

7. Хто з названих письменників входив до літературного об’єднання ВАПЛІТЕ?

Варіанти відповідей:

- 1) П.Тичина, М.Йогансен 2) І.Кочерга, А.Малишко 3) В.Стефанік, М.Рильський
- 4) О.Корнійчук, О.Маркович 5) М.Бажан, А.Тесленко

8. У котрому рядку правильно перелічено членів літературного угруповання неокласиків?

Варіанти відповідей:

- 1) М.Зеров, М.Хвильовий, П.Филипович
- 2) М.Драй-Хмара, О.Бургардт, М.Зеров
- 3) М.Рильський, П.Тичина, М.Куліш
- 4) О.Бургардт, Т.Осьмачка, О.Досвітній

9. Хто з українських письменників є автором літературознавчих праць "Українське письменство ХІХ століття", "Від Куліша до Винниченка", "До джерел"?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) М.Хвильовий 2) П.Филипович 3) М.Зеров 4) М.Рильський

10. Кому з літературних персонажів, який передчуває наближення радянських репресій, глибоко на серці залягли слова з Євангелії: "Так знайте ж: голота розметає нас, як ризи Христові"?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) Степан ("Оддавали Катрю" Гр.Тютюнника).
2) Максим Перепутька ("Марія" У.Самчука).
3) Мусій Половець ("Вершники" Ю.Яновського).
4) Рудик ("Змовини" Г.Косинки).
5) Мусій Копистка ("97" М.Куліша).

11. У котрому варіанті відповіді названо чотири тропи?

А) діалектизм; Б) алітерація; В) градація; Г) метафора; Д) стопа; Е) персоніфікація; Є) еліпс; Ж) інверсія; З) епітет; И) гіпербола.

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) Б, В, Д, И; 2) Г, Д, Є, Ж; 3) А, Г, Є, З; 4) Г, Е, З, И; 5) В, Д, Ж, И.

12. Визначити віршовий розмір

Вітай же, вітай, синьоока варязькая Ладо!
Дніпровська Еллада чекає вже тисячу літ.
Осяй, опануй і натхни її древнюю владу
Над білим безмежжям одітої снігом землі.
Є.Маланюк

Варіанти відповідей:

- 1) дактиль 2) анапест 3) ямб 4) амфібрахій 5) хорей.

13. Які події відбулися в літературному житті 1928 року?

Варіанти відповідей:

1) Публікація зб. "Вітер з України" П.Тичини, створення роману "Сонячна машина" В.Винниченка.

2) Утворення літературної організації "Пролітфронт", створення фільму "Звенигора" О.Довженка.

3) Поява друком романів "Вальдшнепи" (1-а частина) М.Хвильового і "Місто" В.Підмогильного.

4) Звільнення з концтабору О.Вишні, публікація вірша "Любіть Україну" В.Сосюри.

5) Публікація збірок "Замість сонетів і октав", "Плуг" П.Тичини і "На золотих богів" Г.Косинки.

14. Хто з письменників-авангардистів, котрий 1934 року був заарештований і засланий у концтабір, звідки на волю вже не вийшов, за своє коротке творче життя видав понад п'ятдесят книжок, серед них - "Книга повстань", "Радіо в житах", "Жмуток червоного", "Розкол Європи", "Електричні заграви", "Зеніт людини"... ?

Варіанти відповідей: 1) В.Чумак. 2) Є.Плужник. 3) В.Поліщук. 4) П.Филипович. 5) Т.Осьмачка.

15. Котра поетична збірка болісно відгукнулася на прояви руйнівної національної незлагоди, братовбивчої ворожнечі:

—Любий мій, чом ти не смієшся, чом не радієш?
Це ж я, твій брат, до тебе по-рідному промовляю, —
Невже ж ти не впізнав?
— Відступись! Уб'ю! ?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) "Знак терезів" М.Рильського. 2) "З журбою радість обнялась" О.Олеся.
- 3) "Дорога болю" В.Стуса. 4) "Сонячні кларнети" П.Тичини. 5) "Храм сонця" І.Драча.

16. Які твори закінчуються загибеллю головного героя?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) "Смерть бандуриста" А.Метлинського, "Хіба ревуть воли, як ясла повні?" Панаса Мирного, "Варязька балада" Є.Маланюка. 2) "Єретик" Т.Шевченка, "За земельку" Г.Косинки, "Сад Гетсиманський" І.Багряного. 3) "Катерина" Т.Шевченка, "Марія" У.Самчука, "Собор" О.Гончара. 4) "Талант" С.Васильченка, "Політика" Г.Косинки, "Мати" М.Хвильового. 5) "Страчене життя" А.Тесленка, "Ярослав Мудрий" І.Кочерги, "Камінний хрест" В.Стефаника.

17. Хто з митців побудував свій сонет на запозиченому зі "Слова о полку Ігоревім" мотиві тривожного сну:

О, що за туга розум мій опала!
Яка крізь серце потекла Каяла,
Що за чуття на серце налягло!

Варіанти відповідей: 1) М.Рильський. 2) М.Зеров. 3) А.Малишко. 4) Є.Маланюк. 5) І.Франко.

18. Вкажіть час функціонування славетного театрального об'єднання "Березіль."

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) 1922-1935 рр. 2) 1916-1921 рр. 3) 1932-1941 рр. 4) 1905-1918 рр. 5) 1927-1954 рр.

19. У котрому творі звучить мотив творчої місії митця:

І все боюсь: скінчиться термін,
А я не скінчу завдання
І попливу один, без керми,
У тьму вмираючого дня. ?

Варіанти відповідей:

- 1) "Євшан-зілля" М.Вороного. 2) "Біографія" Є.Маланюка. 3) "Автопортрет" Б.-І.Антонича.
- 4) "Життя іде і все без коректур..." Л.Костенко. 5) "Верни до мене, пам'яте моя..." В.Стуса.

20. У котрому варіанті правильно вказано західноукраїнських ліриків 20-30-х років ХХст.?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) В.Самійленко, Д.Фальківський 2) Б.-І.Антонич, Б.Кравців 3) М.Орест, М.Йогансен
- 4) П.Филипович, Є.Плужник 5) Г.Стрілець, В.Чумак

21. Які події відбулися в літературному житті 1930 року?

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) Заснування літературної спілки "Плуг", відновлення "Літературно-наукового вісника" у Львові.
- 2) Поява новелістичної книжки "Сині етюди" М.Хвильового і збірки новел "Земля" В.Стефаника.

3) Поява друком романів "Вальдшнепи" (1-а частина) М.Хвильового і "Місто" В.Підмогильного.

4) Вихід поетичних збірок "Книга Лева" Б.І.Антонича і "Під осінніми зорями" М.Рильського.

5) Створено шедевр українського кіно – фільм “Земля” О.Довженка, поява збірки “Земля й залізо” Є.Маланюка.

III варіант

1. Твір М.Зерова "Pro domo" написаний у формі ...

Варіанти відповідей:

1) Сонета. 2) Шестивірша. 3) П'ятивірша. 4) Децими. 5) Октави.

2. Вкажіть варіант, у якому правильно вказаний порядок розташування підкреслених художніх засобів в уривку:

Електричка раптом погасла. Страшне око темряви полонило вагон. Панічний страх охопив усіх... Все мовчало, бо ніхто не хотів притягати до себе мушки нагана. Секунди йшли і склалися в хвилини... (Ю.Яновський)

Варіанти відповідей:

- 1) алегорія, метафора, метафора, епітет
- 2) метафора, епітет, метафора, метафора
- 3) порівняння, епітет, метафора, епітет
- 4) епітет, метафора, метафора, метафора
- 5) метафора, гіпербола, епітет, метафора.

3. Вкажіть збірки М.Семенка.

Виберіть варіант правильної відповіді.

- 1) "Чужиною", "Кому повім печаль мою";
- 2) "Дорога", "Синя книжечка";
- 3) "Кому повім печаль мою", "Будь мечем моїм";
- 4) "По дорозі в Казку", "Над Дніпром";
- 5) "Prelude", "Кверофутуризм".

4. Встановіть усі відповідності між назвами творів та їхніми присвятами.

1) "Декадент" І.Франка	а) "Присвячую Кононівським полям";
2) "Intermezzo" М.Коцюбинського	б) "Матерям, що загинули голодною смертю на Україні в роках 1932-1933";
3) "Я" (Романтика) М.Хвильового	в) "Присвячено високоповажній Наталії Кобринській";
4) "Людина" О.Кобилянської	г) "Цвітові яблуні";
5) "Марія" У.Самчука	д) "В.Щуратові";

Виберіть варіант правильної відповіді.

Варіанти відповідей:

- 1) 1–а; 2–г; 3–в; 4–б; 5–д; 2) 1–д; 2–а; 3–г; 4–в; 5–б; 3) 1–б; 2–в; 3–г; 4–д; 5–а;
- 4) 1–б; 2–а; 3–г; 4–в; 5–д; 5) 1–г; 2–д; 3–б; 4–а; 5–в;

5. "Ви — еллін, схимник і Гоген!.. Ви — алхімік мудрих слів." Це поетичні формули про...

- 1) І.Франка 2) М.Рильського 3) Є.Маланюка 4) Т.Шевченка 5) П.Тичину 6) Л.Костенко.

6. В якому варіанті правильно вказані поетичні збірки Є.Маланюка?:

- 1) “Земна Мадонна”, “Вітер з України”, “Стиллет і стилос”;
- 2) “Перстень і посох”, “Ротації”, “Троянди й виноград”;
- 3) “Земля й залізо”, “Земна Мадонна”, “Перстень і посох”;
- 4) “Замість сонетів і октав”, “Зелена Євангелія”, “Стиллет і стилос”.

7. Встановіть відповідність між прізвищами і псевдонімами авторів

1) Освальд Бургардт;	а) Хвильовий;
2) Фітільов;	б) Еллан-Блакитний;
3) Стрілець;	в) Юрій Клен;
4) Елланський.	г) Г. Косинка;
	д) В.Чумак.

8. Встановіть відповідність між портретами героїнь (роман В.Підмогильного “Місто”):

- 1) “Мале на зріст – йому якраз під пахви, худеньке, в плескатому капелюшкові”;
 - 2) “Вона складена була з двох тонів, без жодних переходів між ними – чорного: волосся, очі, сукня й лаковані черевички, та смуглого: обличчя, тіло рук і плеча та панчохи, і це просте поєднання надавало їй постаті гордого чару...”;
 - 3) “...щуплість її щік, помережених дрібними зморшками, недокривність уст... Радісний дівочий сміх був гримасою на її пристаркуватім обличчі...”;
 - 4) “Черевики її були округлі й на помірних каблуках, і коліна не випинались раз у раз із-під спідниці. В ній вабила його нештучність...”.
- а) Надійка;
б) Зоська;
в) Рита;
г) Тамара Василівна.

9. Назвіть останню збірку поезій Б.-І.Антонича:

- 1) “Ротації”; 2) “Зелена Євангелія”; 3) “Привітання життя”; 4) “Три перстені”.

10. В якому варіанті правильно вказані західноукраїнські літературні угруповання?

- 1) Аспис, «Логос», «Плуг»;
- 2) «Молодняк», «Горно», «Листопад»;
- 3) «Вікна», «Нові шляхи», «Листопад», «Логос»;
- 4) «Нові шляхи», МАРС, «Логос» «Урбіно».

У кінці семестру студенти складають **залік**. Як рекомендацію пропонуємо на заліку ставити 2 питання: *перше* – теоретичного або загального історико-літературного характеру, *друге* – практичного (має на меті з’ясувати вміння аналізувати художні тексти конкретного автора як представника того чи іншого угруповання). Наприклад, подаємо зразки **контрольних питань**:

1. До історії формування перших літературних осередків.
2. Теоретичний аспект проблеми курсу: смислове наповнення термінів «літературна школа», «літературна група», «літературне об’єднання».
3. «Молода Муза» як своєрідний передетап формування літературних груп міжвоєнного періоду
4. Інтимна лірика Наталі Лівницької-Холодної.
5. Сучасні дослідники літературного процесу 20-30-х років.
6. Гуртування літературної молоді навколо журналу «Ми».

7. Класифікації літературних груп. Загальний огляд. Питання об'єктивності і толерантності оцінок
8. «Спогади про неокласиків» Юрія Клена.
9. Умовність терміну «празька школа». Своєрідність «пражанського експресіонізму».
10. Спілка селянських письменників «Плуг»: естетично-мистецькі шукання. Творча доля організації.
11. Пролетарські об'єднання у Львові. В.Бобинський як вихованець французької школи символістів.
12. Творчість О.Довженка періоду міжвоєнтя. П.Тичина і «Гарт».
13. Творчість Павла Филиповича. Особливості поетичного стилю. Своєрідність автора у колі неокласиків.
14. М.Хвильовий і «Гарт».
15. Літературні групи «Митуса» і «Логос».
16. Концепція розвитку української літератури за М.Хвильовим.
17. Основні критерії літературної майстерності в оцінці «ваплітян».
18. Український футуризм. Загальна характеристика. Михайль Семенко.
19. М.Зерова про позиції неокласиків у літературному процесі міжвоєнтя.
20. Поезія М.Йогансена – «ваплітянина»: від умовної романтики «островів хмар» до романтичного космізму.
21. Літературне об'єднання, група як історико-літературний феномен і як естетичне явище.
22. Аркадій Любченко і ВАПЛІТЕ.
23. Творчість П.Тичини періоду 20-30-х років.
24. Григорій Косинка і МАРС.
25. Розвиток української поезії 20-30-х років. Літературні групи та угруповання.
26. Мистецька позиція Аспису.
27. «Ланка» як видозміна Аспису.
28. Відстоювання принципів незалежної творчості учасниками МАРСу.
29. Модерна проза В.Підмогильного.
30. Сильові пошуки Г.Косинки.
31. Особливості світовідчуття неокласиків.
32. Умовність терміну «неокласики».
33. ВАПЛІТЕ і «ваплітянці». Загальна характеристика.
34. Історіософія Є.Маланюка..
35. Оксана Лятуринська. Загальна характеристика творчості.
36. Сюрреалізм М.Драй-Хмари.
37. Г.Мазуренко і Празька школа української поезії.
38. «Празька школа» української поезії: її репрезентанти і мистецькі шукання.
39. Б.Антоненко-Давидович – член «Ланки» та Марсу». Характеристика творчості письменника цього періоду.
40. Український футуризм (теорія і практика)..Етапи формування футуристичних угруповань.
41. Техно-мистецька група «А» і Майк Йогансен.
42. Футуристичне угруповання «Нова генерація»: ідеологічна платформа та естетична програма.
43. Київські неокласики і неокласицизм «празької школи».
44. Літературна дискусія 1925-1928 років. Формування літературних груп.
45. Поети-неокласики. П.Филипович.
46. Мала проза В.Підмогильного.
47. Гео Шкурпій – «король футуропрерій».
48. В.Бобинські і літературне угруповання «Горно»

49. Літературна група католицького спрямування «Логос».
50. Літературна група «Листопад»: національно-патріотичне спрямування поезії.
51. Західноукраїнські літературні угруповання. Загальний огляд. Представники.
52. Літературна молодь навколо журналу «Дажбог». Б.-І.Антонич і Б.Кравців: однодумці чи суперники.
53. Формування літературних груп на Західній Україні: політичний й історико-літературний чинник.
54. Літературно-мистецька група «Танк»: становлення державницької літератури.

X. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ЇХ ЗДОБУВАЄ СТУДЕНТ ДО ЗАЛІКУ

Самостійна робота студента – 5 балів

Максимальна оцінка за есе чи реферат – 10 балів

Поточне тестування за модулями – 10 балів

Максимальна оцінка за самостійну письмову роботу дослідницького характеру – 10 балів

Якість відвідування занять – 0 балів

Участь у практичних заняттях – 15 балів

Підсумковий контроль (залік) – 50 балів

Тестування здійснюється після подання змістового модуля студентам

Поточне тестування														Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	10
За зміст. модуль1						5	За зміст. модуль2						5	

Підсумковий контроль (залік) – фіксує набуті впродовж семестру бали
 Підсумковий контроль (залік) – 50 балів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою

Оцінка ЕСТ	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89		Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

ХІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – Кн.1: 1910-1930-і рр. – К.: Либідь, 1994.
- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
- Літературознавчий словник-довідник (NB). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.
- Лексикон загального і порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001 та ін.
- Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст.: монографія. – Львів-Тернопіль, 2000.
- Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. // Франко І. Зібрання творів в 50-ти т. – К., 1984. – Т.41.
- Ільницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”. – Львів, 1995.
- Ільницький М.М. Драма без катарсису. Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст. – Львів: Місіонер, 1999.
- Ільницький М. М. Література українського відродження: напрями і течії в українській літературі 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст. – Львів, 1994.
- Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
- Шевчук В. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів із історії української літератури. – К., 1990.
- Лесин В.М., Пулинець О. С. Словник літературознавчих термінів. – К.: Рад. школа, 1985
- Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей / Упорядкув, передм., післямова Ю.Лавріненка; Післямова Є.Сверстюка. – К.: Смолоскип, 2004. – 992 с.
- Мафтин Н.В. Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років ХХ століття: парадигма реконквісти. Монографія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – 356 с.
- Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років: Мікропортрети в стилях і напрямках. – К., 1991.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1999.
- Салига Т.Ю. Високе світло: Літературно-критичні студії. Львів-Мюнхен, 1994.
- Салига Т.Ю. Імператив: Літературознавчі статті, критика, публіцистика. Львів: Світ, 1997.
- Салига Т.Ю. Продовження: Літ.-критич. студії. Львів: Каменярь, 1991.
- Сеник Л. Роман опору: Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності. – Львів: Академічний експрес, 2002.
- Слабошпицький М. Двадцять п'ять поетів української діаспори. – К.: Ярославів вал, 2006. – 726 с.
- Харлан О. Дискурс катастрофізму в українській та польській прозі (1018 – 1939): Монографія. – К.: Освіта України, 2008.
- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
- Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Опрацьовуючи матеріал нормативного курсу, студентові необхідно приділити увагу читанню художніх текстів. Студент повинен привчатись уважно ставитись до наукового

коментарію. З приміток до творів можна почерпнути інформацію про історію написання кожного твору (ліричного, епічного, драматичного), познайомитись із авторською її характеристикою і т.д. Необхідно звернути пильну увагу на передмови письменників до окремих збірок творів.

У процесі аналітичного читання тексту бажано робити записи у спеціальному зошиті – подавати основні відомості про твір (його назва, рік написання чи видання, імена персонажів та їх характеристика, зміст твору), зафіксувати найцікавіші думки, а також власні спостереження над майстерністю образів, композиції, стилю і т.п.

Підібраний список критичної літератури сприятиме стереометричному уявленню про літературну епоху 20-30-х років ХХ ст., а саме про діяльність літературних угруповань цього періоду в аспекті їх цілісності, схожостей і суперечок між ними.

Окремої уваги заслуговують і живі документи епохи – статті, листи, полемічні трактати – саме в них сконденсовано непідробний документ епохи "розстріляного відродження". Виписки із них у спеціальний зошит – важливий елемент самостійної підготовки магістранта до заліку.

Художні тексти:

Драматургія:

М.Куліш. „97”, „Народний Малахій”, „Мина Мазайло”, „Маклена Граса”, „Патетична соната”, „Отак загинув Гуска”.

І.Дніпровський. „Яблуневий полон”.

О.Довженко. „Земля”, „Сумка дипкур'єра”, „Арсенал”, „Звенигора”.

Проза:

М.Хвильовий. Новели, „Вальдшнепи”, памфлети („Камо грядеши”, „Думки проти течії”, „Україна чи Малоросія”).

Г.Косинка. „На золотих богів”, „Політика”, „Змовини”, „Гармонія”.

В.Підмогильний. „Місто”, «Історія пані Ївги», «Проблема хліба», «В епідемічному бараці», «Син», «Сонце сходить», «Літун»

Ю.Яновський. „Чотири шаблі”, «Вершники», «Майстер корабля».

Б.Антоненко-Давидович. Новели, повість «Смерть».

А.Любченко. „Вертеп”, «Зяма», «Віа долороса»

Поезія:

Поезія молодомузівців, М.Йогансен, Гео Шкурупій, Б.І.Антонич, Б.Кравців, Ю.Липа, Є.Маланюк, О.Ольжич, О.Теліга, П.Тичина, М.Рильський, М.Зеров, М.Драй-Хмара, П.Филипович, Г.Чупринка, М.Семенко, К.Буревій, В.Еллан-Блакитний, В.Чумак, В.Бобинський, Р.Купчинський, О.Бабій, Ю.Шкрумеляк, Н.Лівицька-Холодна, О.Лятуринська та ін.

Рекомендована література:

Баган О. Вісниківство як понад часовий феномен: ідеологія, естетика, настроєність // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 6-48.

Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти-„вісниківці”). –Дрогобич: Відродження, 1996.

Безхутрий Ю. Художній світ М. Хвильового. Автореф. дис. ... д-ра філол. наук. – Львів, 2003.

Божко С. Тези опозиції в художній літературі (За журналом „Вапліте” №4) // Молодняк. – 1927. - № 12.

Ваплітянський збірник / За ред. Ю. Луцького. – Торонто: Мозаїка, 1977.

- Глобенко М. Література останніх десятиліть // Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
- Грабович Г. До історії української літератури. – К.: Основи, 1997.
- Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників ХХ ст. – К.: Укр. письменник, 1997.
- Гузар З. Збірка Ю.Дарагана «Сагайдак» як пролог до вісниківського неоромантизму // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 113-121.
- Двадцять років: літературні дискусії, полеміки. – К.: Дніпро, 1991.
- Жулинський М. Приречений на самотність і вигнання // Осьмачка Т. Поезії. – К., 1991.
- Жулинський М.М. Із забуття – в безсмертя. – К.: Дніпро, 1990.
- З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Зеров М. Ad fontes // Зеров М. Твори: В 2-х т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
- Ільницький М. М. Література українського відродження: напрями і течії в українській літературі 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст. – Львів, 1994.
- Ільницький М.М. Від „Молодої Музи” до „Празької школи”. – Львів, 1995.
- Ільницький М.М. Драма без катарсису. Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ ст. – Львів: Місіонер, 1999.
- Ільницький О. «Хвильовий-комуніст – це не Каганович»: Інтерв'ю 13. 03. 2019 // URL: <https://chytomo.com/oleh-ilnytskyj-khvylovuj-komunist-tse-ne-kahanovych/>
- Історія української літератури ХХ ст.: У 2-х кн. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: Альма Матер, 2014. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст.: підручник: У 10 томах. К.: ВЦ «Академія», 2019. Т. 6: На розламах міжвоєнного двадцятиліття.
- Ковалів Ю. «Празька школа»: на крутосхилах «філософії чину». К.: Бібліотека українця, 2001.
- Ковалів Ю. Літературна дискусія 1925–1928 рр. – К.: Знання, 1990.
- Ковальчук О. Микола Хвильовий і кубізм. «Я(Романтика)» // Літературний Чернігів. 2017. № 2. С. 151–156.
- Колісниченко-Братунь Н. Оскарження червоної ротонди // Осьмачка Т. Старший боярин. Повісті. – Львів: Червона калина, 1998.
- Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході: У 2-х т. – Нью-Йорк, 1969.
- Костюк Г. Поет юності і сили. // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С.443-457.
- Крижанівський С. Романтик революційного слова // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001.
- Крупач М. Дмитро Донцов та Євген Маланюк: перше полемічне перехрестя // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті Василя Іванишина / Ред колегія: Л.Кравченко (голова), О.Баган, П.Іванишин та ін.. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 49-58.
- Кузякіна Н. Б. Драматург Микола Куліш (1892–1937): Літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письменник, 1962.
- Легка О. Життя - це любов (Еротичний роман у віршах Наталі Ливицької-Холодної). - Львів, 2007.
- Легка О. Проблема самотності у творчості Н. Ливицької-Холодної. – Львів, 1999.

- Легка О. Сад любови моєї (проблема філософії кохання в поезії Н. Лівницької-Холодної). – Львів, 1999.
- Легка О. Червоне і чорне (новаторство поетики еротичного Н. Лівницької-Холодної). – Львів, 1999..
- Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
- Літературознавчий словник-довідник (NB). – К.: ВЦ “Академія”, 1997.
- Мельників Р. Людина з химерним ім'ям // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001. – С. 5-28.
- Мельників Р. Майк Йогансен: ландшафти трансформацій. – К.: Смолоскип, 2000.
- “Молодий театр”: Генеза. Завдання. Шляхи. – К.: Мистецтво, 1991.
- Мороз-Стрілець М. Спогад серце гріє // Косинка Г. Заквітчаний сон: Оповідання, спогади про Г.Косинку. – К.: Веселка, 1991.
- Мірчук І. Історія української культури. – Український Вільний Університет. Серія: підручники. – Львів, 1994. – Т. 14/15.
- Набитович. І. Леонід Мосендз - лицар святого Грааля. Творчість письменника в контексті європейської літератури / Ігор Набитович. – Дрогобич : Відродження, 2001. – 222 с.
- Нахлік О. Письменник – Нація – Універсум: світоглядні та художні шукання в літературі XIX – XX ст. – Львів, 1999.
- Наєнко М.К. Історія українського літературознавства. – К.: Академія, 2003.
- Неврлий М. Українська радянська поезія 20-их років.- К., 1991.
- Новиченко Л. На позовах з істиною (Про деякі зарубіжні огляди історії української радянської літератури) // Вітчизна. – 1959. - №12.
- Олійник-Рахманний Р. Літературно-ідеологічні напрямки в західній Україні (1919-1939 роки). – К.: Четверта хвиля, 1990. – 240 с.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. –К.: Либідь, 1997.
- Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література. – Мюнхен-Львів, 1994.
- Письменники Радянської України 20-30-і роки. – К.: Радянський письменник, 1989.
- Погребенник Ф. Еміграція і література // Слово і час. – 1991. - № 10.
- Пізнюк Л. Той самий Любченко // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 7-29.
- Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи. Донецьк: Східний видавничий дім, 2005.
- Процюк С. Гіркий світ, солодкий світ: Есе про письменників і суспільство. Брустури: Diskursus, 2021.
- Роздольська І. Ю.Липа на сторінках журналу «Український засів: концепція літератури у творчій практиці поетів резистансу // Вісник Харківського університету. Серія філологічна. – Харків, 2000. – С.579 – 583.
- Романенко О. Концепція людини в українській літературі 20-х рр. ХХст. (на матеріалі прози Г. Михайличенка, М. Хвильового, М. Івченка, В. Підмогильного). Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 2002.
- Руденко М. Імпресіоністичний дискурс М. Хвильового: текст та інтертекст // Українська література в західноєвропейському контексті. – Ужгород, 2002.
- Салига Т. Високе світло. – Львів: Каменяр, 1994.
- Салига Т. Вогнем пречистим. – Львів: Світ, 2004
- Салига Т. Імператив. - Львів: Світ, 1997.
- Семенчук І. Юрій Яновський: Життя і творчість. – К.: Рад. школа, 1990.
- Слабошпицький М. Ідеаліст : Леонід Мосендз // Слабошпицький М.Ф. Двадцять п'ять поетів української діаспори / М. Ф. Слабошпицький. – К. : Ярославів Вал, 2006. – С. 124 – 147.
- Славутич Я. Розстріляна Муза: Мартиролог. Нариси про поетів. – К.: Либідь, 1992.

- Українська літературна енциклопедія: В 5-ти т. – К.: УРЕ, 1988-1995.
- Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упорядк. В. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012.
- Хвильовий М. За консолідацію // Червоний шлях. – 1931. - №4.
- Хвильовий М. Лист до редакції // Культура і побут. – 1926. - № 6.
- Хвильовий М. Україна чи Малоросія? // Хвильовий М. Твори: У 2-х т. – К., 1990. – Т.2.
- Череватенко Л. Все чим душа боліла // Плужник Є. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1988.
- Череватенко Л. „Фатальний цей трикутник” // Плужник Є. Змова в Києві: Роман, п’єси. – К.: Укр. письменник, 1992.
- Шевчук В. У світі прози Валер’яна Підмогильного // Підмогильний В. Місто: Роман, оповідання. – К.: Молодь, 1989.
- Шевчук В. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів із історії української літератури. – К., 1990.
- Шерех Ю. Третя сторожа. – К.: Дніпро, 1993.
- Юткін В. Йогансен М.Г. // З порога смерті... Письменники України – жертви сталінських репресій. – К.: Рад. письменник, 1991.
- Поліщук Я. Сецесія в поезії «Молодої Музи» // Література як геокультурний проект. К., 2008.
- «Чорна Індія» «Молодої Музи»: Антологія прози та есеїстики. Л., 2014.
- Лапій М. Психологічний пейзаж у прозі Івана Франка та «Молодої Музи»: семантика й поетика. К., 2016.
- Матусяк А.-Г. У колі української сецесії. Вибрані проблеми творчої поетики письменників «Молодої Музи». Л., 2016.
- Simonek S. Іван Франко і «Молода Муза»: сором'язливі та декларовані модерністи у Галичині кінця 19 – початку 20 століття. Wien, 2012. 298 с.
- [«Молодняк»](#) // [Літературознавча енциклопедія](#) : у 2 т. / авт.-уклад. [Ю. І. Ковалів](#). Київ : [ВЦ «Академія»](#), 2007. [Т. 2 : М–Я](#). С. 71.
- [Цимбал Я. В. Плуг](#) // [Енциклопедія історії України](#) : у 10 т. / редкол.: [В. А. Смолій](#) (голова) та ін. ; [Інститут історії України НАН України](#). К. : [Наукова думка](#), 2011. Т. 8 : Па–Прик. С. 277.
- Герасимова Г. П.. [«Майстерня революційного слова», «МАРС»](#) // [Енциклопедія історії України](#) : у 10 т. / редкол.: [В. А. Смолій](#) (голова) та ін. [Інститут історії України НАН України](#). К. : [Наукова думка](#), 2009. Т. 6 : Ла–Мі. С. 437.
- Жигун С. «ЛАНКА»-МАРС в історії української літератури // Філологічні семінари, К., 2010.
- Мудрак М. «Нова генерація» і мистецький модернізм в Україні / Мирослава Мудрак. Київ : Родовід, 2018. 288 с.
- [Грицьков'ян Я.](#) [Українські католицькі письменники міжвоєнного двадцятиліття: група «Логос»](#) // [Записки Наукового товариства імені Шевченка](#). Том ССХХІХ. Праці Філологічної секції. Львів, 1995. С. 170–178.
- ВАПЛІТЕ (Вільна академія пролетарської літератури); «Вапліте» // [Літературознавчий словник-довідник](#) / за ред. [Р. Т. Гром'яка](#), [Ю. І. Коваліва](#), [В. І. Теремка](#). Київ : [ВЦ «Академія»](#), 2007. С. 102–104.
- [Опришко Т. С.](#) Полеміка ВУСППУ й ВАПЛІТЕ на сторінках журналу "Гарт" (1927–1928 рр.) // [Вісник Харківської державної академії культури](#). Харків, 2014. Вип. 44. С. 177–184. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2014_44_24
- [Опришко Т.](#) Літературний процес в УСРР на шпальтах журналу "Молодняк" // [Літературознавчі обрії. Праці молодих учених](#). К., 2015. Вип. 22. С. 108–112. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Litobr_2015_22_22.
- Рябчук [М.](#) Лексикон націоналіста та інші есеї. Львів: [Видавництво Старого Лева](#), 2021. 216 с.

ХІІІ. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

<http://lib.xata.lviv.ua/pidmohylnyj/index.html>

<http://www.utoronto.ca/cius/Pidmohylny/>

www.word-and-time.iatp.org.ua

<http://library.lnu.edu.ua/bibl/>